BX
9475
D64
1858
GTU
Storage

GIFT OF
Charles Atwood Kofoid

WAT DUNKT U VAN U ZELVEN?

SPIEGEL

VOOR ALLEN DIE BELIJDENIS DES GELOOFS HEBBEN AFGELEGD.

DOOR

J. I. DOEDES,
Theol. Doct. en Predikant te Rotterdam.

Derde, vernieuwde, Uitgaaf.

TE UTRECHT BIJ
KEMINK EN ZOON.
1858.

GRADUATE THEOLOGICAL UNION LIBRARY 1962

Pacific School of Religion Berkeley, Calif.

BX
9475
D64
1858

N428
D69

VOORBERIGT.

Deze derde uitgaaf van een boekske, dat nog altijd even bescheiden als vroeger eene plaats verzoekt naast hetgeen men in handen zou kunnen geven aan hen die tot leden der Christelijke Kerk worden aangenomen, of die er reeds sedert korteren of langeren tijd toe behooren, kondigt zich als eene vernieuwde aan, omdat de drie schetsen, die in den tweeden druk gevonden worden, vermeerderd zijn met twee, die de plaats innemen van hetgeen vroeger tot slotwoord diende. Dit vijftal schetsen moge dan nu menigeen tot zelfkennis doen komen, of tot ernstiger en dieper zelfonderzoek opwekken. De spiegel, dien zij den lezer voorhouden, bewijze bij voortduring goede diensten, en het woord, dat zij op het hart drukken, worde voor zeer velen in den vollen zin des woords eene levensvraag. Met die vraag: Wat dunkt u van u zelven? ga men in zijne binnenkamer, opdat men niet te laat zich verwijte, hier als een vreemdeling in zijn eigen hart geleefd te hebben.

Digitized by the Internet Archive
in 2025

https://archive.org/details/watdunkuvanuzelv0000unse

INHOUD.

Bladz.

Inleiding..... 1

Een die niet verre van het koningrijk Gods is. 7

Een die Jezus begeert te leeren kennen en die meer verkrijgt dan hij verwachtte..... 41

Een die tot bestrijding van de verdeeldheid zijns harten wordt geroepen..... 71

Een die toont te weten, hoe de Heer ontvangen wil worden..... 95

Een die bij niemand anders dan bij den Heer Jezus zijn heil zoekt..... 123

Ontvangt met zachtmoedigheid het woord, dat in u geplant is, hetwelk uwe zielen kan zalig maken. En zijt daders des woords en niet alleen hoorders, u zelven met valsche overlegging bedriegende. Want zoo iemand een hoorder is des woords en niet een dader, hij is een man gelijk, die zijn aangeboren aangezigt bemerkt in een spiegel. Want hij heeft zich zelven bemerkt en is weggegaan en heeft terstond vergeten, hoedanig hij was. Maar die inziet in de volmaakte wet, die der vrijheid is, en daarbij blijft, deze geen vergetelijk hoorder geworden zijnde, maar een dader des werks, deze zal gelukkig zijn in dit zijn doen.

Jakobus.

Wat dunkt u van u zelven?

Er was een tijd, waarin wij meenden, dat deze vraag ons niet behoefde te verontrusten, waarin zij zelfs niet bij ons opkwam. Aan dien tijd moet een einde zijn gekomen, daar wij tot de leden der gemeente van Christus gerekend worden. Vrijwillig hebben wij ons daaronder laten opnemen. Gij ook hebt gewild, dat men u voor een lid van 's Heeren gemeente zou erkennen. Gij wilt derhalve voor een zijner volgelingen gehouden worden. Waartoe anders die stap?

Wat dunkt u dan van u zelven?

Niemand mag zich aan de beantwoording dezer laatste vraag onttrekken. Worden wij liever niet door anderen beoordeeld, wij kunnen er niets tegen inbrengen, wanneer men er bij ons op aandringt, dat wij zelven een oordeel over ons zullen uitspreken.

Noodzakelijk is het buiten twijfel. Gelooven

wij niet in den Heer Jezus en leven wij dus niet in zijne gemeenschap, zijn wij derhalve nog niet vernieuwd door den Heiligen Geest, evenmin als met God verzoend, wij zijn dan nog als eertijds, verloren, nog niet behouden. Maar dit moeten wij dan weten, om behoefte aan de verlossing in Christus te kunnen gevoelen, en om, in plaats van zorgeloos of gerust voort te leven, bij den Heer het doodsgevaar te ontvlieden. — Onderstel eens, dat gij het eigendom van Christus zijt, omdat gij in Hem gelooft; dat gij derhalve vervuld zijt met den Heiligen Geest en evenmin den dood behoeft te vreezen, als gij langer de zonde moogt dienen en de wereld liefhebben; dan is uw naam "kind van God" en zijt gij medeerfgenaam van den Zoon zijner liefde. Het is noodig, dat gij dit weet, om u in den Heer te kunnen verblijden, rust voor uwe ziel te hebben en tot verheerlijking van Hem, die u uit de duisternis tot het licht riep, te wandelen.

Is het echter mogelijk, die vraag te beantwoorden, daar wij ons zoo ligt misleiden? Indien gij voor dit gevaar vreest, — en gij vreest dan voor geen hersenschim, — begin dan met de eenzaamheid te zoeken, u voor

Gods aangezigt te plaatsen en Hem te bidden, dat Hij, die u doorgrondt en kent, u bij het zelfonderzoek voorlichte en aan u zelven ontdekke. Is dit waarlijk uw verlangen, vrees dan ook niet, de waarheid te hooren, en biedt men u een spiegel aan, zie er dan ook onbeschroomd in, al streelt hij uwe ijdelheid niet. Worden de volgende bladen als zulk een spiegel door u in handen genomen, gij zult bij oplettende beschouwing hier of daar wel de trekken van uw beeld herkennen. Wat zoudt gij van u zelven oordeelen, indien gij, nog voor er een blik in geworpen te hebben, zeidet: als ik eens eene gelegene ure vind, zal ik er wel eens in zien; nu ontbreekt mij de tijd? Dan zoudt gij — maar neen, zoo spreekt gij niet. Een spiegel heeft bijna altijd iets aantrekkelijks. Zelden is iemand tegenover een spiegel geplaatst, of hij ziet er van tijd tot tijd in, soms wel onophoudelijk, dikwijls ook wel zonder er bij na te denken. Waarom dan nu ook niet zulk eene bespiegeling? Alleen, denk er wel bij na en wees op alles voorbereid.

Zoo gij den moed hebt om op te zien, welnu, wat dunkt u van u zelven? Zie hier vijf schetsen.

Een die niet verre van het koningrijk Gods is.

Een die Jezus begeert te leeren kennen en die meer verkrijgt dan hij verwachtte.

Een die tot bestrijding van de verdeeldheid zijns harten wordt geroepen.

Een die toont te weten, hoe de Heer ontvangen wil worden.

Een die bij niemand anders dan bij den Heer Jezus zijn heil zoekt.

I.

EEN DIE NIET VERRE VAN HET KONINGRIJK GODS IS.

Markus 12 : 34b.

Gij zijt niet verre van het koningrijk Gods

EEN DIE NIET VERRE VAN HET KONINGRIJK GODS IS.

Men moet niet zulk een groot onderscheid tusschen Christenen en Christenen maken, gelijk eenigen het willen, alsof slechts sommigen zich van hunne zaligheid zouden mogen verzekerd houden, anderen daarentegen zich in zulk eene zekerheid niet zouden mogen verblijden. Men moet zulk eene lijn der afscheiding niet trekken. Stel in het afgetrokkene vrienden Gods en vijanden Gods, kinderen des lichts en kinderen der duisternis, koningrijk der hemelen en heerschappij der ongeregtigheid tegenover elkander. Onderscheid een Achab van een Abraham en een Judas Iskarioth van een Johannes, God verloochenende booswichten van deugdzamen; maar maak verder geen

scheiding onder de laatstgenoemden. — Zoo spreken velen. Zij beweren, dat allen, die in den gewonen zin des woords deugdzaam genoemd worden, gerust en getroost de eeuwigheid mogen te gemoet gaan. Misschien vraagt deze en gene, welk bezwaar hiertegen ook zou zijn. Een zeer groot bezwaar. Niet allen, die deugdzaam heeten, zijn door het geloof in den Heer Jezus één met Hem en daardoor uit God geboren; en die niet één met Hem, niet uit God geboren is, kan het koningrijk Gods niet ingaan.

Maar, vraagt gij wellig, wie zal bepalen, hoe ver men het in de beoefening der deugd moet gebragt hebben, om op Gods genade te kunnen hopen? Waar zijn de kenmerken van hen, die zouden mogen zeggen, dat zij het Godsrijk zijn binnen gegaan, en van hen, die zich zullen moeten laten welgevallen, door God buitengesloten te worden? Kunt gij dan, zoo vraagt men, het beeld des Christens zoo juist en duidelijk teekenen, dat ieder, die zich daaraan toetst, aanstonds ziet, of hij het eigendom van Christus is, dan of hij dien Heer nog niet toebehoort? Het is waarlijk, alsof de grenzen van het koningrijk der hemelen zich zoo naauwkeurig laten afbakenen,

dat ieder zonder veel moeite kan weten, of hij zich veilig, dan of hij zich nog op den weg des verderfs moet achten. Zoo scherp is de grenslijn niet geteekend. Onmerkbare overgangen, meent men, duizendvoudige verscheidenheid van gemoedstoestand.

Zoo scherp is echter de grenslijn wel zeker geteekend. Leg den Heer, aan wien wij toch het oordeel in handen moeten geven, eens deze vraag voor: Heer, wat dunkt u van mij, wanneer ik belijd, dat God lief te hebben boven alles en den naaste als mij zelven meer is dan alle uiterlijke godsdienst- en pligtsbetrachting? Leg den Heer die vraag voor en gij vindt zijn antwoord reeds vóór achttien honderd jaren gegeven.

Eens verlangde een schriftgeleerde van den Heer te weten, welk het eerste gebod der wet is. Jezus wees hem op het gebod der liefde tot God en den naaste, zooals het reeds door Mozes, Deut. 6:4, 5, Lev. 19:18 was bekend gemaakt, met de verklaring daarbij gevoegd, dat er geen grooter dan dit was. Daarop herneemt de man der Schrift: "Meester, gij hebt wel naar waarheid gezegd, dat er een eenig God is en er is geen ander dan Hij; en Hem lief te hebben uit het geheele hart

en uit het geheele verstand en uit de geheele ziel en uit de geheele kracht, en den naaste lief te hebben als zich zelven, is meer dan alle brandofferen en slagtofferen." Een verstandig antwoord, volgens den Heer. Verwacht gij niet, dat Hij den schriftgeleerde zalig heeft gesproken? Het is toch niet meer dan: "Gij zijt niet verre van het koningrijk Gods." Dit bevreemdt u welligt. Niet meer dan dit? zoo vraagt gij en zoo drukt gij u te regt uit, wanneer dat antwoord niet zooveel geeft, als gij verwacht hadt. Niet meer dan: "gij zijt niet verre van het koningrijk Gods?" d. i. niet verre van de gemeenschap dergenen, die God voor hunnen eenigen Heer erkennen, aan wiens wil zij zich onderwerpen, door wiens liefde zij worden gedrongen, met wien zij in eenheid des Geestes leven. Niet meer dan niet verre? Vraag liever: hoe, niet minder dan dit? Voorwaar, bemoedigend en aanmoedigend klinkt het. Immers luidt het, als zeide de Heer: Gij zijt op korten afstand van mijne gemeenschap; nog een weinig, nog iets verder, nog iets meer, nog één stap, en gij volgt mij, gij zijt mijn onderdaan, mijn eigendom, kind van mijnen Vader, erfgenaam zijns koningrijks, behouden! Want niet verre van het

Godsrijk is ook niet verre van Christus. Waar Christus is, daar is dat rijk. Het is zonder Hem niet te denken. Die den Heer Jezus Christus toebehoort, heeft ook deel aan het koningrijk Gods.

Het is dus duidelijk, dat de grenzen van het Godsrijk naauwkeurig bepaald zijn, zoo naauwkeurig, dat de Heer zonder moeite kan aanwijzen, wie zich reeds zeer nabij, nog slechts op geringen afstand bevindt. Zoo ligt de vraag derhalve voor de hand: ben ik nog verre, of niet verre meer, of reeds daar ingegaan?

Hoe nu tot het antwoord te komen?

Door dien schriftgeleerde opmerkzaam te beschouwen. Hij kan ons eene uitnemend goede dienst bewijzen en wordt eene zeer belangwekkende verschijning, wanneer wij hem naauwlettend gade slaan. Dan hebben wij de beeldtenis voor ons van een man, die bijna dáár was, waar wij allen moeten zijn, om het eeuwige leven te hebben. Toetsen wij ons aan die beeldtenis, dan is het antwoord gegeven. Mogt niemand er door ontmoedigd worden!

Dit niet verre van het koningrijk Gods zijn, deze toestand, waarin de schriftgeleerde zich bevond, houde ons nu geheel bezig. Stellen

wij ons zijne beeldtenis duidelijk voor oogen en onderzoeken wij eerst, waarom hij op zoo korten afstand, daarna, waarom hij toch nog op eenigen afstand van het Godsrijk wordt geplaatst.

Vraagt men, waarom hij op zoo korten afstand van het Godsrijk geplaatst wordt, het is, omdat hij de waarheid helder inziet, hartelijk toejuicht, vrijmoedig belijdt.

Hoort gij den schriftgeleerde verklaren, dat de liefde tot God en den naaste meer dan alle brand- en slagtofferen is, gij stemt toe, dat hij de waarheid helder inziet. Hij is niet zoo verblind en dwaas, dat hij meenen zou, God met eene dienst der lippen te kunnen behagen. Hij weet, dat duizenden van brandofferen en slagtofferen, dat alle offers, onverschillig van welken aard, in Gods oogen niets beteekenen, vergeleken met de gehoorzaamheid aan dat ééne gebod, waarop hij door den Heer is gewezen. "Dat hebt gij naar waarheid gezegd," is zijn woord. Jezus mag op zijne volkomene toestemming rekenen. Zoo toont hij te weten wat waarheid is, en daarom is het tot hem: gij zijt niet verre van het koningrijk Gods. In het Godsrijk toch is God aller roem,

aller rijkdom, Hij het middenpunt, waarom alles zich beweegt, dat alle harten tot zich trekt. In het koningrijk Gods mag het niet zijn, gehoorzamen, omdat men niet anders kan, maar daar moet het wezen, gehoorzamen, omdat men niet anders wil, omdat men liever niet zou leven, dan vijandschap tegen God bedenken. Vijandschap tegen Hem, die liefheeft met de teederste liefde, die zelf het voorbeeld heeft gegeven van een offer der liefde, zoo groot, als er nooit weer een gebragt worden kan! Vijandschap tegen Hem, die allen in denzelfden geest met zich vereenigd wil zien! Zij is in het Godsrijk een wanklank. Daar moeten de harten branden, daar moet men zich alleen dan gelukkig gevoelen, wanneer men God mag liefhebben met geheel het hart, geheel het verstand, geheel de ziel, geheel de kracht, en wanneer men die liefde toont door altijd de vraag op de lippen te hebben: "Heer, wat wilt gij, dat ik doen zal?" en altijd met de grootste bereidvaardigheid des Heeren wil te volbrengen. Daar is de liefde de band, die allen aan God, die allen met elkander verbindt, en terwijl ieder de meeste in de liefde wil zijn, wil ieder juist daarom de minste als aller dienaar wezen. — Zegt gij nu

ook: "ja, dat is waarheid," dan zijt ook gij niet verre. Maar ergert u dat woord, is er tegen God en het goddelijke een verborgen haat in uw hart, een haat, dien gij misschien wel niet bij u ontdekt, maar dien gij dan, zoo gij slechts zien wildet, zoudt kunnen ontdekken, daar hij zich duidelijk genoeg openbaart in vrees voor al wat gij in het leven voor God overdreven-naauwgezet verkiest te noemen; meent gij waarlijk reeds genoeg gedaan te hebben, wanneer gij met niets beteekenende uiterlijkheden tot God komt, en daarin uwe godsdienst stelt, vergetende, dat God allereerst uw hart opeischt; — dan is het bij u nog: zeer verre. Zoo was het bij Israël, als God door den profeet in heilige verontwaardiging uitriep: "Brengt niet meer vergeefsch offer! Het reukwerk is mij een gruwel." Zoo ook tot ons, als wij ons wel in het huis des gebeds, wel aan de tafel des Heeren, wel in vele door ons zelven uitgedachte goede werken ijverig vertoonen; maar daaronder ons hart ledig laten van de liefde tot God en den naaste, ledig van eene liefde, die ons ingetogen en naauwgezet voor God en menschen moest doen leven, die ons tot zachtmoedigheid, regtvaardigheid en zelfverloochening be-

reidvaardig moest maken, die ons in de godsvrucht, welke voor alle ijdelheid en wereldsgezindheid den smaak doet verliezen, iets moest leeren vinden, dat wij met de meeste zorg aankweekten en met groote blijdschap begroetten, in plaats van er tegen te waarschuwen als tegen iets eenzijdig overdrevens, als tegen eene gevaarlijke dweeperij. Zonder de erkenning dezer waarheid, nog zeer verre; met een helder inzigt daarin, gelijk aan dat van den schriftgeleerde, is het: niet verre meer.

Er was bij dien man meer dan een helder inzigt in de grondwet van het Godsrijk. Hij verblijdde er zich over, als hij de waarheid hoorde. Zie, hoe hij het woord van den Heer hartelijk toejuicht. "Meester, gij hebt wel naar waarheid gezegd;" — en met een duidelijk zigtbaar welgevallen herhaalt hij hetgeen van des Meesters lippen gehoord is. Uit die herhaling spreekt onverholen het vermaak, dat hij vindt in die woorden der wet. Het ergert hem niet, gewezen te worden op dat veel eischend, aan de zelfzucht alle magt ontnemend gebod. Het hindert hem niet, dat God zoo alles voor den mensch, de mensch zoo alles voor God zijn moet, dat door dit eene gebod elke overtreding, elk anders willen dan

God wil, tot eene openbaring van vijandschap gemaakt wordt, en elke laauwheid, onverschilligheid, traagheid in de verheerlijking Gods tot groote zonde. Het doet hem niet onaangenaam aan, in het gebod der liefde de geheele wet zich te zien oplossen. Neen, het verkwikt hem, dat de Meester zoo spreekt; want het is gesproken naar zijn hart en daarom verblijdt hij er zich in. Daarom is hij niet verre, daarom nabij het koningrijk, waar eigenlijk geen gebod der liefde bestaat, omdat de liefde Gods daar behoefte is voor het hart. — En nu wij? Juichen wij ook den Heer toe, gelijk de schriftgeleerde? Verkwikt het ons, te hooren, dat van liefde tot God en den naaste geheel vervuld te zijn meer is, dan alle uiterlijke Godsdienst? Verkwikt ons ook de waarheid van Gods Woord? Dan zijn ook wij niet verre. Maar misleiden wij ons zelven niet. Om God zoo lief te hebben met het geheele hart en verstand, met de geheele ziel en alle kracht, moet eerst bij ons al het oude nieuw worden, moet eerst de inwendige mensch, niet een weinig verbeterd, maar geheel en al veranderd, herschapen worden. Die het eene wil moet ook het andere willen. Juicht gij het woord toe, waarin de schriftgeleerde behagen

vond, juich dan ook dit andere woord toe, dat een' Nicodemus bevreemdde: "Gij moet wedergeboren worden." Zonder deze geboorte uit den Geest Gods komt men niet tot een leven in de dienst van God als van den eenigen Heer des harten. Waar de wedergeboorte geen plaats vindt, voert toch de eigen wil den schepter, geeft de lust des harten de wet; daar wordt de Heer onze God niet als een eenig Heer erkend. Daar moet God telkens vragen, waar toch zijne vreeze is. Nu dan, juicht gij ook de prediking van de noodzakelijkheid der wedergeboorte, der geheele verandering door gemoedsvernieuwing, niet slechts voor dezen en genen goddelooze, ontuchtige, bedrieger, roover of moordenaar, maar voor allen, van de jongsten tot de oudsten, hartelijk toe? Vermaakt gij u in die prediking? Indien gij "ja" zegt, dan niet verre. Maar vermaakt zij u niet, wordt gij toornig, of wrevelig, wanneer gij u dat woord hoort voorhouden als in de eerste plaats op u zelven toepasselijk; zoudt gij liever de plaats vermijden, waar dat woord verkondigd wordt, dan u blootstellen aan hetgeen u in uwe eigene oogen vernedert en God verhoogt; dan is het nog "zeer verre," en niet met den schrift-

geleerde "nabij." Want ten zij iemand geboren wordt uit water en geest, hij kan niet ingaan in het koningrijk Gods.

Er was bij dien man nog meer, dan toejuiching der waarheid. Hij aarzelt niet, openlijk daarvoor op te treden. Zie, hoe hij haar vrijmoedig belijdt. Er behoorde vrijmoedigheid toe, om in het aangezigt eener schare van geleerden en gewaande godvreezenden, die de munte en de dille en het komijn vertienden, maar het zwaarste der wet nalieten, die de mugge uitzogen, maar den kemel doorzwelgden, die het buitenste des drinkbekers en des schotels reinigden, maar zich aan den roof en de onmatigheid in het minst niet ergerden, er behoorde vrijmoedigheid toe, om in het aangezigt van zulke vromen te verklaren: "God van ganscher harte lief te hebben en den naaste als zichzelven, is meer dan alle brand- en slagtofferen." Hij liep groot gevaar van de beschuldiging uit te lokken: "deze mensch stelt geen prijs op de Godsdienst. Hij spreekt tegen de wet." Moed was er noodig, om de liefde boven alles te stellen. Dien moed betoont hij. Zwijgende toejuiching voldoet hem niet. De Heer heeft zóó naar zijn hart gesproken, dat hij diens woord herhaalt, om zijne

toestemming ondubbelzinnig uit te spreken. Daarom was hij niet verre van het Godsrijk. Want in het Godsrijk moet men durven toonen, dat men God meer eert en hooger stelt dan menschen en hunne gunst; moet men durven toonen, dat men zich niet in de ongeregtigheid en wereldliefde, maar in de waarheid en in de liefde Gods zalig gevoelt. — En nu wij! Vergeten wij niet, dat er nog een groot onderscheid bestaat tnsschen hartelijke toejuiching en vrijmoedige belijdenis der waarheid. Er zijn er, die in stilte het woord des Heeren toestemmen: "Gij moet wedergeboren worden," en "die vader of moeder liefheeft boven mij, kan mijn discipel niet zijn;" zoo ook het woord des Apostels: "door genade zijt gij zalig geworden door het geloof; niet uit u, het is Gods gave; niet uit de werken, opdat niemand roeme." Maar niet allen hebben altijd de vrijmoedigheid, om die woorden, ook met toepassing op zich zelven en die hen omringen, openlijk uit te spreken. Men mogt eens ergernis geven! Nog wil het niet altijd over de lippen, al is het reeds in het hart. Men zou dezen goeden vriend, die achtenswaardige vriendin toch niet tegen zich willen innemen; allen zijn nog niet rijp voor

een woord, dat voor velen hard is om te hooren. Daarom zal men liever nog zwijgen, of ten minste zachtkens spreken, ofschoon men zelf van de waarheid overtuigd is, en zich verblijdt, als anderen haar luide prediken. Zoo misleidt men zich. Hoe veel edeler is dan de schriftgeleerde. Hij sprak niet in zich zelven: "de Meester zegt de waarheid; dat verheugt mij; doch laat mij voorzigtig zijn; want indien ik het hem nazeide, zou men zich aan mij ergeren, en waartoe vijanden gemaakt, waardoor ik mijnen invloed zou verminderen bij hen, onder wie ik nu nog nuttig kan werken." Hij niet alzoo. Hij is overtuigd van de waarheid. Zijn wij er ook van overtuigd, bedenken wij dan, dat alleen hare vrijmoedige belijdenis invloed geeft op hart en geweten. De waarheid slechts ten deele zeggen, het harde woord voor een zachter klinkend, maar dan niet meer krachtig werkend, plaats laten maken, is aan de waarheid en hare heerschappij eene zeer slechte dienst bewijzen. Vreezen wij nog, Gods Woord in al zijne kracht openlijk te belijden en te prediken, wij zijn niet zoo nabij als de schriftgeleerde. Ontzien wij niemand meer, waar het vrijmoedige belijdenis geldt van de waarheid, die uit

God is, dan ook dat "gij zijt niet verre" tot ons.

Alzoo is het woord van den Heer gerechtvaardigd. De man, die de waarheid helder inzag, hartelijk toejuichte en vrijmoedig beleed, hij was voorzeker niet verre van het koningrijk Gods.

Maar het is nog altijd, als hoorden wij sommigen zeggen: hierin is echter iets vreemds, dat de Heer dien schriftgeleerde toch nog buiten het Godsrijk plaatste. Wat ontbrak hem dan, om gezegd te kunnen worden, reeds daar binnen te zijn? Onderzoeken wij, waarom hij, die gezegd wordt niet verre van het Godsrijk te zijn, toch nog op eenigen afstand daarvan geplaatst wordt. Er ontbreekt daar een levendig gevoel van schuld voor God, van droefheid in zichzelven, van ellende buiten Christus.

"De Heer onze God is een eenig Heer." Dat is een verpletterend woord. Want is Hij een éénig Heer, wee dan ieder, die eenen anderen Heer dient, die zichzelven ten meester wil zijn. Niet minder verpletterend is dat andere woord: "Gij zult den Heer uwen God liefhebben uit uw geheele hart en

verstand, uit uwe geheele ziel en kracht, en uw naaste als u zelven." Niet verpletterend zeker, als gij zeggen moogt: "Zoo lief heb ik God, zoo lief heb ik den naaste." Maar wie mag het verklaren? Wie kan wijzen op een leven, waarin hij getoond heeft, dat niets zoo zwaar, niets zoo pijnlijk, niets zoo moeijelijk was, of het werd ligt en lieflijk en gemakkelijk geacht uit liefde tot den Éénen, die goed is? Dan eerst kunt gij getuigen: "ik heb het gebod der liefde vervuld," als gij er kunt bijvoegen: "ik heb nimmer gezondigd, ik heb altijd God verheerlijkt, ik heb alle dingen, wereldvreugd en lust des vleesches, eere der menschen en genot der aarde schade geacht, ja gehaat, waar de liefde Gods een oogenblik daardoor dreigde te verkoelen." Wij zullen thans niet bewijzen, dat niemand onder ons dit kan verklaren. Maar wij herinneren, dat hij, die gekomen is tot het helder inzigt der door den schriftgeleerde erkende waarheid, ook een levendig gevoel van schuld voor God moet hebben, zich ook voor Hem moet aanklagen als voor zijn heilig aangezigt schuldig, niet slechts aan deze of gene zonde, niet slechts om eenige weinig beteekenende tekortkomingen of niets

beteekenende gebreken, maar aan overtreding van het hoofdgebod, neen, van de geheele wet. Want die God niet uit het geheele hart en verstand, uit de geheele ziel en kracht altijd lief heeft gehad, heeft geen van Gods geboden onderhouden. Zonder een levendig gevoel van schuld voor God is er geen ingang in het Godsrijk, omdat er zonder dat gevoel aan geen verootmoediging voor Hem is te denken, en de bede niet in den mond wordt genomen: "Vergeef mij, o Heer, en vernieuw mij." Wat dunkt u nu van den schriftgeleerde? Van dat schuldgevoel ontdekken wij niets bij hem. Zegt gij: "maar hij kan desniettemin een Abraham geweest zijn, of een Davidshart gehad hebben?" Zou dan, zoo vragen wij, de Heer tot Abraham of David niets meer hebben gezegd, dan: "gij zijt niet verre van het Godsrijk?" Indien de schriftgeleerde in den 51^{en} Psalm zichzelven had teruggevonden, zou Jezus hem nog iets anders, iets meer hebben toegevoegd. Evenzoo ons, wanneer wij bij de erkenning van de waarheid ook de belijdenis voegen: zij getuigt tegen mij, zij veroordeelt mij; vijandschap is het bedenken mijns vleesches. o God, wees mij zondaar genadig. Maar zou de stem-

ming des dichters van den 51ᵉⁿ Psalm die des schriftgeleerden zijn geweest?

Hoe oordeelt gij over het levendig gevoel van droefheid in zichzelven, dat bij den schriftgeleerde niet te vergeefs mogt gezocht worden, zou de Heer hem nog iets naderbij dan niet verre van het Godsrijk kunnen plaatsen? Liefde tot God boven alles, dat te hooren verklaren deed hem juichen. Maar hoe moest dan zijn hart van weemoed vol worden, hoe moest dan eene wolk zijne oogen bedekken, als hij bedacht, dat hij dien eenigen Heer zoo duizendmaal onteerd had door Hem met de lippen te naderen en zijn hart verre van Hem te houden? Of was misschien die schriftgeleerde een volmaakt man? Dat beweert gij niet. Gij houdt hem voor een mensch, van gelijke beweging als gij zelven. Stem dan toe, dat die mensch evenmin als één uit ons midden God altijd heeft liefgehad, zoo innig, zoo onverdeeld, zoo boven alles, als "de eenige Heer" het verdient. Die schriftgeleerde heeft even als wij door menige gedachte, door menig woord, door menige daad getoond, dat hij God niet boven alles, dat hij den naaste niet als zich zelven lief had. Hij heeft zeker zeer dikwijls, even als wij,

zijn eigen ik boven alles gesteld. Ons moet dit met treurigheid der ziel vervullen, gelijk het een' zoon tot tranen bewegen moet, wanneer hij zijne moeder een zwaard door de ziel heeft doen gaan. Ja meer nog. Er moet voor ons geen vrede, geen blijdschap, geen genot zijn, zoolang wij niet van God zelven de zekerheid hebben ontvangen, dat onze ongerêgtigheden uitgewischt zijn en dat het woeden tegen Hem, die de liefde is en die ons hart geheel moet vervullen, niet meer door Hem herdacht wordt. Vindt gij van die droefheid iets bij den schriftgeleerde? Spreekt er weemoed uit zijn antwoord? Gij vindt er dien niet in. Ook zou hij, indien droefheid naar God hem vervuld had, niet tot den Heer Jezus zijn gekomen, om Hem eene vraag, die naar eene twistvraag geleek, voor te leggen; maar om voor Hem op de knieën te vallen, in eene stemming, als waarin Petrus de zaal des Hoogepriesters verliet, en om zoo de blijdschap terug te vinden, die ook de onze wordt, wanneer wij ons door den Zoon met den Vader hebben laten verzoenen. Die droefheid voert aanstonds binnen het koningrijk Gods. Zonder die droefheid is het hoogstens "niet verre."

Wat dunkt u eindelijk van het levendige

gevoel van ellende buiten Christus; — vermoedt gij iets daarvan bij den man, die verstandig geantwoord heeft? Is hij Jezus aanstonds gevolgd? Roept hij een vaarwel toe aan zijne oude vrienden, die van verre bleven staan, en kiest hij in plaats van de wet, die hij tot een voorwerp van wetenschappelijk onderzoek gemaakt had, Hem, die de vervulling der wet is, tot zijn eenig licht, tot zijne eenige wijsheid, tot zijnen eenigen leidsman? Had hij zich terstond bij de volgelingen des Heeren gevoegd, de Evangelist zou het wel verhaald hebben. Maar was hij tot Jezus gekomen met het voornemen om Hem te volgen, dan zou het woord: "gij zijt niet verre," toch ook veel te weinig geweest zijn. Bedriegen wij ons niet dan was de schriftgeleerde nog niet als Philippus met zijn uitroep: "wij hebben dien gevonden, van wien Mozes in de wet heeft geschreven en de Profeten;" nog niet als Petrus met zijn: "Heer, tot wien zouden wij heengaan?" nog niet als Maria, toen zij Martha liet dienen en zelve neerzat aan de voeten van Jezus. Den schriftgeleerde was het leven nog zeer wel leven, al was hij ook niet bij den Meester. Hij was op den weg tot Hem. Niet verre; maar ook niet verder.

Ook niet verder zijn wij, zoolang het leven ons nog vreugde brengt en dragelijk is buiten de innige gemeenschap met Hem, die de kracht geeft om God lief te hebben boven alles; die ons daartoe dwingt, door zichzelven aan ons te geven en de liefde tot den Vader in ons hart uit te storten. Zijn wij niet verre meer, als wij weten, als wij ons verblijden te hooren, als wij ook gaarne belijden, dat niemand hooger regten op ons hart, op de toewijding van ons geheele leven heeft dan God; nog meer nabij, ja op den drempel staan wij, als wij uitroepen: zullen wij God zoo lief hebben, dan moet Christus in ons wonen; om die liefde te gevoelen, moeten wij eerst God kunnen danken voor onze volkomene verlossing door zijnen Zoon, voor onze vernieuwing en heiliging door den Heiligen Geest. Eerst wanneer wij ons als door den Zoon behouden mogen achten en de gemeenschap van den Heiligen Geest kennen, is er liefde; zij moge zich dan nog gebrekkig openbaren, zij moge zich niet altijd krachtig laten gevoelen, maar zij is er dan toch. Eerst wanneer wij genade voor genade, de aanneming tot kinderen en de hoop der heerlijkheid door het geloof in den Zoon zijn deelachtig geworden, eerst wanneer ons de

gave des Heiligen Geestes is geschonken, antwoorden wij niet meer verstandig slechts, maar met een vol gemoed: "God lief te hebben boven alles, en hen, die Hij lief heeft, als ons zelven, dat is de vervulling der wet, dat leert ons alleen de Zoon." Ellende, waar men het nog niet van den Zoon geleerd heeft. Daar is het koud en donker. Gevoelde de schriftgeleerde dit? Dan had hij moeten uitroepen: "Heer, ik volg u, waar gij henen gaat." Gevoelt gij het? Dan geen uur langer van Christus gescheiden. Is het ons nog wél buiten zijne gemeenschap, niet verre mogen wij dan zijn, maar geen wonder ook, dat de Heer ons toch nog altijd op eenigen afstand plaatst van het koningrijk Gods.

Nu weten wij, wie niet verre van het Godsrijk is, wie nog op eenigen, al is het een kleine, afstand van Christus staat. Nu ook een blik in den spiegel. Wat dunkt u van u zelven? Wat zal de Heer van u verklaren? Dat gij nog verre zijt? Dat gij niet verre meer zijt? Dat gij reeds zijt ingegaan?

"Gij zijt nog verre."

Ja, verre zijn wij, indien wij niet den

schriftgeleerde volgen; indien hij naar ons moet omzien, als die terugblijven, waar hij toont, de waarheid, die in het koningrijk Gods geen tegenspraak duldt en daar buiten tot leugen gemaakt wordt, helder intezien, hartelijk toe te juichen, vrijmoedig te belijden. Wij zijn nog verre van het Godsrijk, zoo wij niet willen erkennen, dat niet onze wil, maar Gods wil, niet onze lust, maar Gods gebod moet zegevieren; zoo wij ons niet verblijden, wanneer er wordt te velde getrokken tegen al dat plooijen en dingen, waarmede men in de wereld eenheid brengen wil tusschen zondedienst en Godsdienst; zoo wij niet vrijmoedig belijden, dat zich niets hoogers laat denken dan de liefde tot God en den naaste als eenig beginsel. Verre zijn wij nog, wanneer wij ons hart aan de wereld wijden en hierbij vrede hebben; wanneer wij meer berekenen, met hoe weinig liefde tot den eenigen Heer wij kunnen volstaan, dan onderzoeken, hoeveel ons nog ontbreekt, om als een Petrus tot Jezus, alzoo tot God te kunnen zeggen: "dat ik u liefheb, weet gij, o Heer." Verre zijn wij nog, als ons het zintuig ontbreekt om de waarheid te erkennen. Toets u aan den schriftgeleerde. Ziet gij, dat

u nog ontbreekt hetgeen den Heer tot hem deed zeggen: "gij zijt niet verre," sluit dan uwe oogen niet voor uwe armoede; laat u door haar bewegen tot de bede: Open gij mijne oogen, o God, opdat ik uwe wet leere verstaan en uwe genade leere zoeken; geef mij wijsheid en wetenschap, bovenal een inzigt in mijnen ellendigen toestand. En zegt gij: "maar wanneér ik het zoover als de schriftgeleerde mogt gebragt hebben, ben ik toch nog slechts niet verre;" dan herinneren wij, dat de toestand, waarin wij hem zagen, ook slechts een overgangstijdperk zijn mag. Tot den Zoon des levenden Gods leidt u het Evangelie, trekt u de Vader, opdat gij door den Zoon tot den Vader zelven zoudt komen, en niet meer staan zoudt van verre, maar zoudt ingaan als kind des welbehagens, als erfgenaam des koningrijks, als huisgenoot Gods. Tot allen, die verre zijn, is het dag aan dag: komt, alle dingen zijn gereed, er wordt op u gewacht! Is dat zoo ontmoedigend, of moedigt het niet veelmeer aan met onweerstaanbare kracht?

"Gij zijt niet verre meer."

Indien gij in den schriftgeleerde een geestverwant en reisgenoot mogt herkend hebben;

indien het u was, als werd uw beeld straks geschetst, toen het zijne u werd voorgehouden, verblijd u en zijt niet ontmoedigd. Gij zijt dan niet meer vijandig tegen het Evangelie der genade, niet meer zoo verhard als in den beginne. De Heer Jezus staat dan niet op zoo onmetelijken afstand meer van u verwijderd. Er is dan schemering in de duisternis; er wordt reeds morgenrood gezien. Welligt breekt zeer spoedig de dag aan. De Geest Gods zweeft reeds over de woeste en ledige plaats; weldra breekt het volle zonlicht door, en zal de akker vrucht vertoonen. Waar alles dood was, laten zich de voorteekenen van leven en beweging zien; de ijskoude onverschilligheid wijkt voor begeerte naar het behoud der ziel. Zijt gij niet verre, dan zijt gij op den weg tot Christus; dat is reeds veel gewonnen! Volhard, volhard in het gebed om meer licht, meer kracht, meer moed! Bid toch voortdurend, dat gij uwe schuld wegens uwe zonden moogt leeren inzien, dat gij de droefheid naar God moogt leeren kennen, dat gij u buiten Christus regt ellendig moogt beginnen te gevoelen. Houd toch Christus en dien gekruisigd in het oog, en laat u niet afleiden door de verleiding der wereld en des

vleesches. Laat u bewegen, laat u trekken. De Heer zou u zoo gaarne geheel zijn eigendom zien worden, u geheel van uwe oude liefde bevrijden, om u een onvergankelijk erfdeel te doen hebben in zijnen Vader. Houd goeden moed, juist omdat gij niet verre meer zijt, en laat u niet ontmoedigen, door te denken: indien ik nog niet naderbij ben gekomen, is mijn toestand treurig. Neen, uw toestand is alleen treurig, indien gij niet naderbij komt. Maar wie, die nabij de stad zijner woning is, zit moedeloos neder, in plaats van zijnen tred te verhaasten, om weldra binnen te zijn? Goeden moed gehouden!

Maar roep nog niet: ik heb het reeds verkregen. Niet verre toch van het Godsrijk is nog niet daar binnen. In het gezigt der haven is nog niet, de haven binnen geloopen. "O," meent gij welligt, "maar het is dan toch reeds, alsof ik er ben." Bij het heil uwer ziel, geloof het niet, dring het u niet op. Dat maakt juist dien toestand zoo gevaarlijk, dat eene valsche rust daar in slaap zoekt te wiegen, dat het argligtige hart dan tracht op te dringen: "zóó nabij den ingang, dan is het niet waarschijnlijk, verloren te gaan." Waarom niet? "Omdat God een begonnen werk zeker

voleindigt," meent gij. Maar geeft dit vrijheid tot lijdzaam wachten en gerust insluimeren? Waarom zoudt gij niet kunnen sterven vóór dat gij door het geloof in den Heer Jezus behouden zijt? Is dan het uitstrekken van de hand naar het geneesmiddel hetzelfde, als het werkelijk te gebruiken en er door genezen te worden? Wat dunkt u van den zeeman, die de kusten genaderd het anker uitwerpt en uitroept: nu hebben wij behouden den vaderlandschen grond onder de voeten? Niet verre meer — is niet verre genoeg. Verder, verder, om in te gaan! Niet die halverwege tot Christus komt, is gered; maar die leeft in zijne gemeenschap. Hier neemt de Heer niet den wil voor de daad. Aan zijne voeten, bij Hem, één met Hem; eerder zijt gij niet behouden. Niet verre meer — is nog ver genoeg om verloren te gaan. Want niet verre meer is nog buiten de gemeenschap des Zoons, en dan ook des Vaders, en dan ook des Heiligen Geestes, en die niet verre meer zijn, zij mogen alle geschiktheid bezitten, om spoedig het eigendom van Christus te worden, — werkelijk behooren zij Hem nog niet toe. Hiertoe behoort geheele overgave van zichzelven aan Hem. Maar gij gelooft

welligt, dat de laatste schreden zeer gemakkelijk zullen vallen. Indien zij zoo gemakkelijk zijn, welaan, doe dan heden nog den laatsten stap. Neen, hij is zoo gemakkelijk niet. Veel verlaten, van veel u losmaken, veel verloochenen, dat zult gij misschien nog wel willen. Maar alles verlaten, van alles u losmaken, om door niets verhinderd te worden, alles verloochenen om Christus, wilt gij dat ook? Deedt gij het reeds? U voor een goed deel aan Christus toewijden, dat kon nog. Maar geheel, met hart en ziel, met geest en lichaam in zijne bezittingen ingelijfd te worden; zie, daarover wilt gij u misschien nog wel eens bedenken. Niet meer geheel zoo voor de wereld en in de wereld en met de vrienden der wereld leven als vroeger, dat is nu misschien reeds uw lust. Maar geheel voor God en in God en met de vrienden Gods te leven, is dat ook reeds de lust uwer ziel? De laatste, de beslissende stap is de moeijelijkste. Met één forschen ruk u losmaken van de banden, die u nog aan het ijdele der wereld hechten; met één stellig woord uwe keuze uitspreken en zeggen: "ik volg den Heer en verlaat Hem niet meer;" — ziedaar het geen noodig is, om van niet verre meer in

het Godsrijk te komen. Bid, dat gij den moed en de kracht daartoe moogt hebben; dat gij u daartoe door het woord Gods en de werking des Heiligen Geestes opgewekt gevoelen moogt. Bedenk, dat gij, om boven de wereld te staan, vrij en los van de wereld moet zijn. Om vrij en los van haar te wezen, moet gij ophouden hare vriendschap te zoeken. Spoedig, spoedig dan voorwaarts, om dat "niet verre meer" achter u te hebben. Niet verre van het koningrijk Gods te zijn en in dien toestand te sterven, is in het gezigt der veilige haven vergaan. Hoe onuitsprekelijk droevig zou het klinken, als de Heer bij uw sterfbed zou moeten verklaren: "niet verre meer en toch niet ver genoeg; — niet verre en toch nog te ver; — niet verre van mijn koningrijk en toch verloren!" God geve, dat gij niet deelt in het lot van hen, die zoo nabij de plaats der rust kwamen, zonder ooit in de rust in te gaan; die met de eerste indrukken van Gods Woord zich vergenoegden, maar niet voortgingen, tot dat de Heilige Geest hen had vernieuwd en geheiligd. Niet vertrouwd op de volgende ure, niet op eigen kracht, niet op eenig gevoel, dat gij bij u waarneemt en waaruit gij u eene heerlijke

toekomst voorspelt. Maar gebeden en gewaakt en gewerkt om de spijze, die blijft; genomen van het levende brood! Die daarvan neemt en eet, die zich overgeeft aan den Heer Jezus, is niet nabij slechts, maar gered.

"Gij zijt reeds ingegaan!"

Dat woord tot hen, die zich in de wereld verlaten, in zich zelven arm, in Christus behouden en rijk gevoelen, die van ganscher harte gesproken hebben: "Heer, zoo gij wilt, gij kunt mij reinigen; Heer, behoud mij, ik ben verloren; Heer, ontferm u over mij; bij u alleen is het licht en het leven mijner ziel." Heeft de beschouwing van den schriftgeleerde u overtuigd, dat gij het koningrijk Gods werkelijk ingegaan zijt, dat gij in Christus geloovende zijt vernieuwd door den Heiligen Geest, loof dan den Heer, roem dan in zijne genade! Verblijd u dan, want gij zijt behouden! Verheerlijk Hem nu ook door dat roemen en die blijdschap. Bedenk, dat gij ook uit het midden der levenden hadt kunnen weggenomen zijn, toen gij nog op eenigen afstand van het Godsrijk stondt. Bedenk, dat uw leven is verlengd, tot dat gij niet bijna, maar geheel het eigendom van Christus zijt geworden. Roep nu allen, die niet verre zijn, toe: "Komt

en ziet, hoe lieflijk het is onder de schaduw van den boom des levens. Haast u, want hier is u eene rustplaats bereid en daar buiten zijt gij misplaatst." Roep allen, die verre zijn, toe: "Komt en maakt u op, om u met mij te verheugen. Hier alleen is verzadiging, vertroosting, verkwikking der ziel!" Gij, die reeds zijt binnengegaan, vergeet niet uwe roeping, als kinderen Gods volmaakt te zijn in de liefde. "Volmaakt te zijn? Ach, mijne liefde is zoo koel," zegt gij, "mijne zonden zijn zoo vele!" Verootmoedig u dan en belijd het Hem, die uwe liefde vermeerderen wil door u de gave des Heiligen Geestes in grootere mate te schenken. Klaagt gij, dat, al volhardt gij ook in het gebed, toch dagelijks zoo menig uur u buiten de gemeenschap des Heeren schijnt doorleefd te zijn, heb goeden moed. In een anderen zin, dan waarin de Heer het tot den schriftgeleerde zeide, kan tot u gezegd worden: "gij zijt niet verre." Hij, die komen zal, is nabij. Hij vinde u wakende, biddende, werkende, als Hij u tot zich neemt, waar Hij u woning bereid heeft, opdat gij niet langer vreemdeling zoudt zijn op aarde, dwalende als van verre, maar een van de kinderen des huizes, aan wien de

belofte vervuld wordt: die overwint, ik zal hem maken tot een pilaar in den tempel mijns Gods, en hij zal niet meer daar uitgaan!

Wat dunkt u van u zelven?

II.

EEN DIE JEZUS BEGEERT TE LEEREN KENNEN EN DIE MEER VERKRIJGT DAN HIJ VERWACHTTE.

Lukas 19 : 1-10.

En Jezus ingekomen zijnde ging door Jericho. En ziet, er was een man, met name geheeten Zaccheus, en deze was een overste der tollenaren en hij was rijk, en zocht Jezus te zien, wie hij was, en kon niet van wege de schare, omdat hij klein van persoon was. En vooruitloopende, klom hij op eenen wilden vijgeboom, opdat hij hem mogt zien: want hij zou door dien weg voorbijgaan.

En als Jezus aan die plaats kwam, opwaarts ziende, zag hij hem, en zeide tot hem: Zaccheus! haast u en kom af; want ik moet heden in uw huis blijven.

En hij haastte zich en kwam af, en ontving hem met blijdschap.

En allen, die het zagen, murmureerden, zeggende: Hij is tot eenen zondigen man ingegaan, om te herbergen.

En Zaccheus stond, en zeide tot den Heer: Zie, de helft van mijne goederen, Heere! geef ik den armen, en indien ik iemand iets door bedrog ontvreemd heb, dat geef ik vierdubbel weder.

En Jezus zeide tot hem: Heden is dezen huize zaligheid geschied, nademaal ook deze een zoon van Abraham is.

Want de Zoon des menschen is gekomen, om te zoeken en zalig te maken dat verloren was.

EEN DIE JEZUS BEGEERT TE LEEREN KENNEN EN DIE MEER VERKRIJGT DAN HIJ VERWACHTTE.

Van den schriftgeleerde wenden wij onze oogen naar Zaccheus, een naam, dien het Evangelie van Lukas ons doet kennen als met eere in de geschiedenis van het koningrijk Gods te noemen. Lieflijke herinneringen moet hij opgewekt hebben bij den Heer Jezus op zijn laatsten togt vóór zijn dood van Jericho naar de bloedstad. De ontmoeting met dien man werpt toch een heerlijk schijnsel op de dagen, welke 's Heeren sterven vooraf gingen. Zij is een geurige bloem, tusschen vele distels geplaatst op een zeer oneffenen weg. Als Jezus Jericho verlaten zal hebben, wacht hem Jeruzalem! Binnen de tijdsruimte

van ééne maand liggen het bezoek bij Zaccheus en de verhooging op Golgotha's heuvel. Verheugd in den geest heeft de Heer zeker zijne reis voortgezet, al zou de hoofdscheêlplaats weldra niets anders Hem ter herberging aanbieden dan het folterend schandhout. Vooraf heeft Hij zich in de woning van Zaccheus kunnen verkwikken.

Brenge ook u het zien op de beeldtenis, welke de volgende bladen u schetsen, eene verkwikking der ziel. Moge hare beschouwing voor weifelenden even bemoedigend zijn als uitlokkend, en voor die in Christus gelooven even bekrachtigend als opwekkend.

Daar ligt dan Jericho vóór ons, bloeijend door den handel, die er de tegenwoordigheid van tollenaars hoogst noodzakelijk maakte. Een hoogeren rang dan zij, die gewoonlijk in de Evangeliën met dezen naam aangeduid worden, bekleedde er de man, wien wij nu onze aandacht zullen wijden. Geroepen om het toezigt te houden over de eerbiediging van de regten des Keizers, schijnt hij ondervonden te hebben, dat zijne betrekking uitnemend geschikt was, om zeer gehaat en zeer rijk tevens te worden. Wij zullen hem toch

door Jericho's inwoners een "zondigen man" hooren noemen, en achten het niet zonder beteekenis, dat de Evangelist onmiddelijk na de opgave van den post, dien hij bekleedde, de welligt niet zonder doel bijgevoegde aanmerking laat volgen, dat hij rijk was. Van dien "zondigen man," die "rijk was," hangt de Evangelist eene schets op, welker trekken wij in bijzonderheden willen trachten weder te geven. Zie daar Zaccheus verlangend, verrast, verblijd, veracht, vernieuwd, en vragen wij dan: zou ik als hij willen zijn?

Nog nooit had Zaccheus den Heer Jezus gezien. Dit is zeker bevreemdend, daar de gelegenheid, om den Heer te leeren kennen, al was het dan slechts van aangezigt, zich ongetwijfeld meer dan eens had aangeboden. Maar hetzij de tollenaar zijne aandacht vroeger wel iets anders meer waardig gekeurd had dan dien reizenden Leeraar, hetzij tot heden zijne pogingen, om met Hem in aanraking te komen, vergeefsch geweest waren; genoeg, hij is nu verlangende en zoekt eindelijk eens te zien, wie Jezus is. Had gewone nieuwsgierigheid, gelijk die van Herodes, hem daarbij gedrongen, hij zou zich op weg heb-

ben begeven, om getroost weêr huiswaarts te keeren, indien nu zijne poging mislukt was. Dit is echter het geval niet. Hij keert niet terug, als hij bemerkt, dat de talrijke schare hem verhindert, den Heer vrij te beschouwen. Wel zal hij door de menigte zijn henengedrongen, maar deze is misschien niet haastig voor hem geweken; in een gedrang wordt er niet altijd gevraagd, wat de regelen der welvoeglijkheid gebieden. Wat nu? Zoo hij toch niet tot zeer nabij Jezus kan doordringen, ziet hij niets; want hij is klein van gestalte. Hij wil Hem heden toch zien, — hij kan nu toch zijn verlangen niet bedwingen. Daar valt hem iets in. Hij snelt de menigte vooruit. Hij heeft berekend, welken weg Jezus zal inslaan en ijlt voort, tot dat hij aan een wilden vijgeboom komt, die door zijne lage en breede takken het opklimmen zoowel als het rustig wachten en aanschouwen gemakkelijk maakt. Zonder te aarzelen is Zaccheus in den vijgeboom geklommen. Bedenk, wat dit in zich had! Zaccheus is een aanzienlijk man en toch eigenlijk in dien boom misplaatst. Zaccheus is klein van persoon, en geeft zich dus, door die rustplaats te kiezen, een weinig bloot aan gelach en bespotting. Daarover bekommert hij

zich echter niet. Hij zal Jezus nu kunnen zien en heeft dan hetgeen hij zocht. Het verlangen van dien man moet groot zijn geweest! Er moet zich in zijne ziel eene stem hebben laten hooren, die hem toeriep: "Zaccheus, nu of nooit! Lang genoeg zijt gij onverschillig gebleven omtrent Hem, die zoovele tollenaren telt onder zijne vrienden; haast u nu, want het kon zijn, dat gij zijn aangezigt niet weder aanschouwdet. Zaccheus, gij zijt bij al uw rijkdom arm! Nu kunt gij rijk worden. Bekommer u eens niet om het oordeel der wereld. Zoek zijn aangezigt en zijne gemeenschap." Zijn aangezigt, — ja dat wil de tollenaarsoverste zoeken. Zijne gemeenschap, — dat durft hij niet. Is hij dan de man, die met dezen Rabbi betrekkingen van vriendschap zal mogen aanknoopen? Maar indien hij Hem slechts zien mag!

Jezus zien, zoudt gij het ook wel verlangen? Stellen wij ons den Heer voor, gaande langs onze wegen, wie van ons zou dan terugblijven, wie zou niet ijlings zich zóó plaatsen, dat hij den Heer zien moest? De belangrijkheid van de persoon zou er ons reeds genoeg toe opwekken. Maar indien toch niets anders ons dreef, zouden wij zeker niet even vurig

verlangen als Zaccheus. Of zoudt gij er u ook belagchelijk en bespottelijk voor willen aanstellen; of zou niet misschien dit woord in uw hart zijn: "als ik er mij zóóveel moeite voor moet geven, en dan nog bovendien in het gevaar komen van gelach te verwekken en bespot te worden, dan treed ik liever terug?" Doch waartoe die redenen? vraagt gij. De Heer is voor ons niet te zien. Toch herhalen wij de vraag: indien gij Hem zien kondt, zoudt gij dan naar Hem nog met een ander oog, dan met dat der nieuwsgierigheid omzien? Wat? indien men zeide: die Jezus is nog iets meer dan een groot man, dan een welsprekend prediker, dan een wereldberoemde wijze, dan een alom gevierd redenaar, dan een bewonderd genie? Die Jezus is hier, om u te zoeken, en Hij heeft reeds lang naar u gezocht. Waarom verbergt gij u toch voor Hem? Die Jezus is gekomen, om u iets te geven, dat gij niet kunt missen en dat gij toch nog mist. Haast u dan toch, om met Hem in aanraking te komen. Die Jezus heeft zich niets minder ten doel gesteld, dan u aan de engelen Gods gelijk te maken, dan u van al uwe zonden en van al uwe boosheid en van al uwe onrust te verlossen en u een leven

en een sterven te bereiden, zoo zalig, dat gij van dat leven het einde niet zoudt willen zien, indien dat sterven u niet het begin van een nog veel zaliger leven deed aanschouwen. — Immers zouden wij dan de wereld toch kunnen laten lagchen en spotten; wij zouden moeten doen wat wij konden, om op dien Jezus een blik te kunnen werpen. Wij zouden dan toch ook nog iets verder moeten gaan en — maar gaan wij thans niet verder, en vragen wij alleen, of het binnen in ons onrustig en brandend wordt, wanneer wij van dien Jezus hooren. Dan hebben wij nog iets anders te herinneren. Is Hij al niet naar den vleesche voor ons te zien, in Hem gelooven is toch ook hem aanschouwen; zich aan Hem overgeven is toch ook, de innigste betrekking met Hem aanknoopen. Verlangt gij daarnaar en wel zoo, dat gij dit verlangen niet kunt en ook niet wilt onderdrukken, al zijt gij rijk in het een of ander vergankelijk goed, dat voor God niet de minste waarde bezit? Is het uw voornemen, de inspraak van uw hart te volgen, Jezus te zoeken, om dan toch eindelijk eens te weten, wie hij is? Zegt gij tot de wereld: Al lacht gij en spot gij, mij zult gij niet in den weg staan. Gij hebt mij

reeds lang genoeg verhinderd, Hem te zien, tot wien mijn hart zich nu getrokken gevoelt. Wilt gij u volstrekt niet van tusschen Hem en mij verwijderen, dan snel ik voort en zal mij, zoo goed ik kan, boven u verheffen en boven uwe oordeelvelling. Ik wil Jezus zien. — Zegt gij dat en meent gij het? Hebt gij het wel eens gezegd en hebt gij het wel eens gemeend? Wat hebt gij toen gedaan? Indien gij hebt gedaan als Zaccheus, hoe zult gij het oogenblik hebben gezegend, waarin gij zeidet: eindelijk wil ik nu Jezus toch zien!

Zaccheus heeft den vijgeboom beklommen. Hij wacht. Nu zal niemand hem in den weg staan. Hij zal Jezus kunnen zien; dat verwacht hij zeker. Maar hetgeen hij niet verwachtte is, dat Jezus ook hem zien zou, als ware hij een vriend van vele jaren; dat Jezus, tot de plaats, waar de boom stond, genaderd, hem zou toespreken, zijn naam zou noemen en zeggen: "Zaccheus, haast u en kom af, want ik moet heden in uw huis blijven." Zoo is het toch geschied. Zoo is Zaccheus verrast. Hoort hij wel? Hij heeft Jezus nimmer ontmoet. Voor zoo ver hij weet zag de Heer hem ook nimmer, en toch is het "Zaccheus!"

De Heer staat tot hem in geen betrekking, en toch moet hij haastig afkomen, om den gast te ontvangen, dien hij nu slechts had gemeend als in het voorbijgaan te zullen zien! Wat zal de schare wel denken? Zal zij hem gelooven, als hij later plegtig verzekert, nooit dien Jezus vroeger ontmoet, nimmer zich tot Hem gewend te hebben? Ja, wat zal hij antwoorden, als zij hem later toevoegt: het is duidelijk, dat gij zijn discipel waart, zijn vriend en volgeling, terwijl wij meenden, dat wie ook uwe belangstelling wekte, Jezus zeker door u niet opgemerkt daar heenging. — Ja, Zaccheus werd verrast in meer dan één opzigt. Verrast voorcerst, omdat hij niet had kunnen verwachten, zoo te zullen toegesproken worden. Hij wist toch niet, hoe vroeger een Nathanaël bespied was en dat de bladeren van den wilden vijgeboom zijn gelaat evenmin als vroeger de schaduw het hart van den Israëliet zonder bedrog voor Jezus had kunnen verbergen. Maar de goede Herder kent de zijnen overal, en weet hunne namen, al zegt niemand Hem, wie vóór Hem zijn en welken naam zij dragen. — Verrast vervolgens, omdat hij niet had kunnen vermoeden, dat zijn huis heden nog vereerd worden zou met het bezoek van

dien Jezus, omtrent wien hij zich, — zeker beleed hij het zich nu met schaamte, — tot heden zoo weinig had bekommerd. "Ik moet heden in uw huis blijven." Zaccheus zou niet geloofd hebben, dat het tot hem was gezegd, indien de Heer zijn naam niet had genoemd. Te Jericho, waar priesters woonden, de stad, zeker ook rijk aan geëerde en godvreezende, ten minste naar het uitwendige, vrome Israëlieten, dáár kiest de groote Leeraar Israëls de woning van den gehaten tollenaarsoverste tot rustpaats! — Verrast eindelijk, omdat hij nu, onverschillig of hij wilde of niet, eensklaps voor de oogen van geheel Jericho openbaar wordt als een man, die omgang met Jezus hield. Indien Zaccheus eens behoord heeft tot die menschen, van wie gezegd worden moet: Zij zullen niet dan door den drang der omstandigheden, niet dan door een schijnbaar toeval gedrongen, zich openlijk voor den Heer Jezus verklaren. Zoo het van hunne vrijwillige keuze afhangt, komt het nog in lang niet tot eene beslissing. Onverwachts zullen zij aangegrepen en zoo nabij den Heer geplaatst moeten worden, dat zij niet anders kunnen, dan wat zij wel wilden, maar waartoe zij den moed niet hadden! Wij mogen Zac-

cheus daaronder rekenen. Waarom, indien hij Jezus zoo gaarne wilde zien, niet even als Bartimeus luid geroepen en den Zoon van David dringend gevraagd: "ga niet voorbij, maar blijf in mijn huis;" zoo dringend, als het later de vrienden van Emmaus zouden doen? Daartoe ontbrak hem de moed. Maar ook had hij den moed niet, om uit den vijgeboom te antwoorden: "neen, meester, thans ontbreekt mij de tijd; ik heb nog zooveel te doen voor dat de dag is geëindigd; ik bid u, houd mij voor verontschuldigd." Dat wil hij niet, omdat zijn hart reeds tot Jezus is getrokken. Omdat zijn hart reeds goed is gestemd, maar zijn mond zich nog niet vrijelijk tot eene geloofsbelijdenis opent, daarom voorkomt hem de Heer en neemt hem gevangen, eer hij nog gist, dat het net hem over het hoofd is geworpen.

Er zijn welligt, die zulk eene verrassing niet begeerlijk zouden achten, die weinig gestreeld zouden zijn door zulk eene gemeenzame toespraak onzes Heeren. Voor hen bidden wij, dat zij spoedig ooren mogen hebben, om de stem van den goeden Herder te hooren. Maar die dan wél als Zaccheus verrast worden wil, wat zullen wij hun toeroepen? Hoe

hen te troosten, die zeggen: "hoeveel meer is aan Zaccheus, dan aan mij geschonken! Misschien vreesde de tollenaarsoverste wel, even als ik, dat de Heer niet naar hem zou willen omzien, en daar is hij eensklaps uit de onzekerheid verlost; want zijn naam is "Zaccheus" en "Zaccheus" wordt geroepen, en opdat hij niet zou kunnen meenen, dat misschien een andere Zaccheus bedoeld was, ziet Jezus naar den wilden vijgeboom op, en roept den tollenaar toe: haast u en kom af!" Er is troost voor u, zoo gij treurt, omdat gij meent, minder dan Zaccheus te hebben. Tot wie wordt dan het Evangelie van Gods genade gebragt, wanneer het u wordt verkondigd? Wie wordt dan toch geroepen, om door den Zoon het eeuwige leven te hebben, wanneer gij u hoort prediken: "Zijt gij vermoeid en beladen, kom tot den Heer en Hij zal u rust geven?" Waarom zegt gij dan, dat gij niet geroepen wordt? Wilt gij, dat een engel uit den hemel u zal verschijnen, of wellicht de Heer zelf, gelijk aan Paulus op den weg naar Damaskus? Hoe zijt gij toch als een die niet hoort? — "Laat u met God verzoenen," is het in het Evangelie. Dat geldt u, want gij hebt immers vijandschap tegen

Hem bedacht, zoo dikwijls gij zijn heilig gebod overtradt? — "Christus is eene verzoening van de zonden der geheele wereld." Dat geldt u, want tot die zondige wereld behoort gij! — "De Zoon des menschen is gekomen om het verlorene te behouden." Dat geldt u, want gij zijt nog niet behouden, zoo gij u slechts van deze en gene zonde onthoudt en nu en dan bidt om vergeving; gij gelooft immers, dat het voor u onmogelijk is, tot lossing uwer ziel iets te geven? — "Die tot mij komt zal ik niet uitwerpen." Dat geldt u, want er is immers niet bijgevoegd, dat gij u in elk geval niet behoeft te onderwinden, voor den Heer u neder te werpen en uit te roepen: "Heer, ik kan niet leven zonder u; doe mij het licht des levens zien en verlos mij." — Gij wordt geroepen, niet bij den naam, dien gij ontvingt, toen gij werdt gedoopt, maar bij dien, welken gij hebt door uwe geboorte, bij uwen naam van zondaar, van onregtvaardige, van verlorene. Zijt gij nu niet verrast? Geloof toch, dat de Heer ook tot u is gekomen, en in uw hart en in uw huis wil wonen, reeds sedert lang; en dat Hij alleen wacht op uwe toestemming. Maar die toestemming! Gaat het u welligt zoo

als wij gissen, dat het den tollenaarsoverste ging? De laatste beslissende stap, de onberouwelijke keus, dat afleggen van alle dubbelhartigheid, dat vrijmoedig belijden van den naam des Heeren Jezus Christus, van dien eenigen naam, die onder den hemel tot zaligheid gegeven is! Zie daar, waartegen gij als tegen een hemelhoogen berg opziet. Waart gij slechts over die laatste hinderpalen heenen, als daar zijn: menschenvrees, eigen eer, traagheid van geest, zucht om twee Heeren te dienen. Is het zoo met u gesteld, moge dan de Heer u spoedig verrassen, eerlang de omstandigheden zoo voor u leiden, dat gij, eer gij het zelf weet, openlijk bekend wordt als zijn volgeling, als onherroepelijk zijn eigendom geworden, als die met uw geheele hart zijn juk op u hebt genomen. Maar werk den Heer dan ook niet tegen, onttrek u dan ook niet aan zijne leiding. Was Zaccheus in zijne woning gebleven, de Heer had hem niet op den vijgeboom in het openbaar kunnen toespreken. Stel u onder zijn bereik. Beter ware het zeker, dat gij vrijwillig u aan Hem wijddet en niet, als door den drang der omstandigheden gevangen, in den kring der zijnen kwaamt. Maar wij hebben een medelijdenden

Hoogepriester, die weet een goed Herder te zijn. Hij draagt hen, die zich niet zelven kunnen dragen. Hij dwingt hen, die zich met moeite laten trekken. Heb dan goeden moed en bid, dat Hij u spoedig eene verrassing als die van Zaccheus bereide!

Zaccheus laat zich niet tweemaal roepen. Hij klimt haastig af en stelt zich den Meester als gastheer ter dienst. Hij ontvangt Hem met blijdschap. Zaccheus alzoo verblijd, dat hij meer dan hij zoekt heeft gevonden. Den Heer te zien was zijn verlangen. Den Heer zijne woning te zien binnentreden en Hem te hooren en rustig met Hem te spreken, dat is het deel, waarnaar hij de oogen niet had durven opheffen, maar waarover hij zich verheugt, nu hij het zich ziet geschonken. Gij acht het wellicht zeer natuurlijk, dat Zaccheus zich verheugde. Vergeet dan evenwel niet, dat eene gelijke eer, als die hem te beurt viel, ook het deel van Simon den Pharizeër is geworden, zonder dat deze zoo boven mate verblijd was. Herinner u verder, dat er van den overste der tollenaren geschreven staat: "hij was rijk," en bedenk, dat hij Jezus verlangde te zien, zoodat hij ook zeker van Hem en zijne

leer moet gehoord hebben. Zoo hadden zeer ligt gedachten bij hem kunnen oprijzen als deze: Dit bezoek zal mij veel kunnen kosten. Er is aan geen schikken en plooijen met dien Jezus te denken. Het is altijd bij hem: verlaat alles en volg mij, vergader u schatten in den hemel, werk niet om de spijs, die vergaat. Wat zal hij van mij nu wel eischen? Zeker, dat ik matig en regtvaardig leve en mij zelven verloochene en den naaste lief heb als mij zelven en niet alleen den keizer wat des keizers, maar ook Gode wat Gods is geve. — Dergelijke gedachten konden niet vreemd zijn aan een man, die straks zal toonen te weten, wat van het leven in de gemeenschap met Christus de vrucht moet zijn; het geven van de helft zijner goederen aan de armen, en indien hij iemand iets door bedrog heeft ontvreemd, het vierdubbele voor den bedrogene, om alzoo door de vervulling van het gebod der liefde een bewijs te geven van zijne kennis der waarheid. Zaccheus had kunnen denken: Jezus in mijn huis, nu zullen er ernstige gesprekken moeten gehouden worden, en het gelaat zal eene andere dan de gewone uitdrukking moeten aannemen. Eervol moge dat bezoek zijn, ongedwongen

vrolijk zal het wel niet kunnen wezen. Zoo sprak Zaccheus echter niet. Reeds behoorde hij, zonder het nog zelf regt te weten, tot de kudde van den goeden Herder, en hij kende diens stem, al had hij zijn geluid alleen op den weg slechts gehoord. Hij had naar Jezus verlangd, heeft behoefte om Hem te ontmoeten en uit zijnen mond het woord des levens te hooren. Dat zal hem nu ten deel vallen! Daarom ontving hij Jezus met vreugd.

Zoo moeten allen, tot wie de Heer komt, Hem met blijdschap ontvangen. Hebt gij Hem zoo ontvangen, gij die beweert, dat gij in Jezus gelooft? Dat dan toch de blijmoedigheid des geloofs u niet ontbreke. Spreke dan die blijdschap uit uw oog, gelijk zij dan ook moet wonen in uw hart. Het mag geen kenmerk der discipelen van Christus zijn, dat zij een stroef gelaat vertoonen en een zuchtend leven lijden. Zijn juk is immers zacht en zijn last is immers ligt. Het mag geen kenmerk der discipelen van Christus blijven, dat zij veel meer spreken over strijd dan over zielsrust, meer over moeite dan over vrede. Het moet een algemeen kenmerk der discipelen onzes Heeren worden, dat zij zich in Hem verblijden, in zijn kruis zoowel als in

het hunne roemen, en van hunnen strijd sprekende er aanstonds bijvoegen: "'t Is de Heer, die mij de kracht geeft en de overwinning;" en waar zij van hunne moeite gewagen: "'t is de Heer, wiens stok en staf mij vertroosten". Gij, die in Hem gelooft, laat er toch blijdschap wonen in uw hart. Hij is die blijdschap waardig, omdat Hij eene eeuwige verlossing u brengt en eeuwig leven met den Vader; omdat Hij het verledene, dat tegen u getuigt, voor u vernietigt, en de toekomst, die u niets dan duisternis des nachts toonde, tot een dag der zaligheid maakt zonder einde. Gij zijt Hem die blijdschap schuldig als een heiligen pligt, omdat gij de wereld anders regt geeft tot het woord: "Het heeft weinig uitlokkends, zich innig met dien Jezus te vereenigen. Levensvreugd en een glimlach schijnen in zijne gemeenschap wel groote zonde te zijn. Zeker moet men daar altijd zuchten en klagen, en 't is er ook niets dan strijd en moeite, zonder rust en vrede." — Men wete eens voor altijd, dat dit lastertaal is. Zoo zoekt men zich te verontschuldigen, als men den Heer niet toestaat, in het hart eene woning te maken. Neen, met Christus te zijn is hier op aarde reeds zeer verre het beste. Door den Heiligen Geest

leert Hij het moeijelijkste gemakkelijk achten en het zwaarste met moed en kracht, door Hem aan de zijnen gegeven, als een ligten last, blijmoedig torschen. Met Christus te zijn is reeds hier op aarde het beste. Want Hij reinigt en heiligt het hart, verlicht het verstand en vervult met liefde tot den Vader in den hemel, uit wiens volheid Hij de zijnen genade voor genade deed ontvangen. Zegt gij: "maar wij kunnen als discipelen van den Heer toch niet al wat wij hebben behouden;" wij zeggen daarop: verblijdt er u over, dat gij niet alles behouden moogt. Wat Hij wil, dat gij wegwerpen zult, is juist datgene, waardoor de ingang ten leven u was gesloten. Wat Hij er u voor in de plaats geeft, bewaart u voor de ellende des verderfs. Zoo de Heer dan tot u zegt: "gij zijt van nu af de mijne; ik moet bij u blijven!" ontvang Hem dan met blijdschap, maar ontvang hem ook met haaste, niet antwoordende: "Heer, ga voor ditmaal voorbij." Heden nog, heden, nu de Heer spreekt, is het de wel aangename tijd! Met vreugde Hem uw hart dan geopend, met blijdschap in het hart Hem gevolgd! Bedenk, dat die den Zoon Gods heeft in eeuwigheid den dood niet zal zien!

Zaccheus heeft den Heer in zijn huis. Daar begint het gemompel der schare. Allen, die Jezus zien ingaan, murmureren: "Hij is om te herbergen ingegaan tot een zondigen man." Zoo wordt Zaccheus veracht. Neen, dit is niet te sterk uitgedrukt; want hem een zondigen man te noemen is hetzelfde, als hem voor een slecht mensch te verklaren. Men bedoelt nu niets minder, dan dat wij in onze taal dus uitdrukken zouden: "Hoe, de Zoon Davids in des tollenaars woning? Is die Zaccheus dan zoo braaf en zoo deugdzaam; zijn al de anderen dan zoo slecht, dat Jezus hem boven de anderen stelt? Zaccheus, de gastheer van Jezus, Zaccheus, die toch waarlijk elken penning ook niet zoo eerlijk heeft verkregen, die toch voor eenige bedriegerij ook waarlijk zoo vervaard niet is! Klom hij dáárom in den vijgeboom! Zeker om eens bijzonder heilbegeerig te schijnen. Zulk een slecht mensch, zulk een huichelaar! En in zijn huis wil de Meester vertoeven!" Nu wordt Zaccheus zoo laag mogelijk gesteld, opdat de schaal, welke de Heer tot zijn voordeel had doen rijzen, weder tot de in hunne oogen behoorlijke diepte zou dalen. Zij hadden volstrekt geen begrip van deze beide waarheden:

vooreerst, dat Jezus niet naar een bewijs van goed gedrag vraagt, voordat Hij zich over eenen zondaar ontfermt; en ten tweede, dat zondaar te zijn en zich als zondaar te kennen, juist een aanbevelingsbrief voor den Heer is. Het doel der verschijning van Jezus en de behoefte van gevallene zondaars was voor de oogen der murmurerende schare verborgen. Zij zagen wel, dat er tusschen Jezus en Zaccheus eene klove bestond, die den laatste van den eerste scheidde; maar zij bedachten niet, dat Jezus gekomen was, om die klove te dempen en Zaccheus tot zich op te heffen. Eenzijdig oordeelende moest de schare tegen de eer, welke Jezus den tollenaarsoverste liet ten deel vallen, den smaad overstellen, dien Zaccheus zelf door zijn ambt op zich had geladen, en toen Jezus zich openlijk den zondaar aantrok, kon de schare het den zondaar ook maar volstrekt niet vergeven, dat hij een zondaar was.

Niets anders hebben wij te verwachten, onverschillig of wij rijk zijn of arm, zoodra wij bekend worden en bekend willen zijn als volgelingen van den Heer. Zij, die zich in het minst niet om Christus of het Christendom, zelfs om dien naam niet bekommeren, zullen

u laten voor hetgeen gij zijt; hoogstens uwe dwaasheid en bekrompenheid beklagen. Zij zijn het niet, die met de schare van Jericho zullen murmureren en uit de hoogte op u neêrzien. Maar gij hebt het te wachten van hen, die even als de schare den Heer voor het uitwendige omringen, zonder een begrip te hebben van het doel zijner komst, van het wezen zijner gemeenschap, van de eischen des Godsrijks, van de ellende der gezochten en van de liefde des redders. Mogten wij kunnen stellen, dat zij slechts in kleinen getale bestaan. Zoo zij deze woorden lezen, dat zij er dan niet door beleedigd worden, maar tot het inzigt komen van hunne liefdelooze en den Heer onteerende dwaling. Zoodra zij iemand, die in den Heer Jezus gelooft, hooren spreken als verzekerd van zijne regtvaardiging en verheerlijking, zullen zij vragen: "is deze zooveel beter dan wij?" In den grond hetzelfde, als wat de murmurerende schare daar zeide. Wilt gij de verklaring van dit verschijnsel? Let op het verschil van het standpunt dergenen, die onder de wet zijn, die door en om hunne deugd het eeuwige leven hopen te beërven, en van hen, die onder de genade zijn, die van verlorenen verlosten ge-

worden, niet op hunne deugd, maar op Gods genade alléén de hoop der zaligheid bouwen. De schare, die zeide: "Hij is tot een zondigen man ingegaan," meende, dat, hoe deugdzamer men was, men te meer regt had op Jezus. Jezus, die den zondigen man met een bezoek had vereerd, was van oordeel, dat die het diepst was gevallen Hem ook het meest behoefde. Onder de wet, waar men om zalig te worden het eerst op de goede werken ziet, is het: "zijt gij het waardig?" Onder de genade, waar men om niet verloren te gaan het eerst naar de zonde vraagt, is het: "hebt gij het noodig?" Zaccheus zou, indien hij de murmurering der schare gehoord had, hebben kunnen antwoorden: "indien gij u ook als zondaars ellendig gevoelt, is de Heer immers even barmhartig voor u als voor mij." Antwoorden wij altijd aan degenen, die zich verwonderen, dat wij zoo in Christus durven roemen, dat wij zoo op Hem durven vertrouwen: indien gij u even slecht gevoelt als gij te regt meent, dat ik ben, dan zal de Heer u even groote vrijmoedigheid geven, als gij nu ziet, dat ik door zijne genade heb ontvangen.

Tot een zondigen man om te herbergen in te gaan, dat is den Heer eene vreugde geweest voor zijn hart, een uur van innig genot. Want die zondige man wordt vernieuwd door zijnen Heiligen Geest. Zaccheus is niet meer de tollenaarsoverste van vroegeren tijd. Hij is een ander mensch geworden. Zocht hij eertijds eigen voordeel, was zijn hart toen aan het aardsche goed gehecht, had hij in zelfbeproeving weinig vermaak gevonden, daarin is verandering gekomen. Niet meer zichzelven wil hij zoeken, niet meer aan het vergankelijke zich hechten, niet meer onverschillig blijven omtrent het regter oog en de regter hand, die ergeren. Hij heeft den Heer in zijn huis ontvangen. Nu wil hij ook niet langer een anderen Heer dan dezen erkennen. Dan moet ook de liefde zijn beginsel zijn, opregtheid zijn lust, ook al zouden daardoor zijn geld en goede naam bedreigd worden. Zijn hart wordt veranderd en zoo zijn dan woorden ook niet meer voldoende, maar worden er daden vereischt; geen voornemens slechts, maar de uitvoering tevens. Daarom staat Zaccheus voor den Heer, ten bewijze, dat het hem ernst is, wat hij zal zeggen, en hij spreekt aldus tot zijn gast: "Zie, de helft van mijne

goederen, Heer, geef ik den armen, en indien ik iemand iets door bedrog heb ontvreemd, dat geef ik vierdubbel weder." Van de helft doet hij terstond afstand, uit liefde; met de andere helft zal hij ruimschoots vergoeden wat hij zich door bedrog toegeëigend hebben mogt. Hij heeft niet met opzet bedrogen, maar het is toch mogelijk, dat hij het onwetend gedaan heeft, en dan zal de bedrogene veel meer dan de wet eischt van hem mogen vorderen. "Ik geef," zoo spreekt hij, en niet: ik zal geven; want het is hier eene daad, hij stelt het niet slechts voor als belofte, hij stelt het niet uit tot de toekomst. Zoo draagt de rank van den waren wijnstok terstond God verheerlijkende vruchten; zoo blijkt het, dat, die van Christus is, ook in nieuwheid des levens wandelt.

Laat het ook blijken van u, die in Christus gelooft. Bedenk, waartoe gij zijt geroepen, indien gij leeft in de heilige gemeenschap des Zoons. Zaccheus was rijk en toonde toch, dat zijn rijkdom hem niet beheerschte. Wees evenzoo heer van uw goed, en toon, dat uw schat naar uwe overtuiging in den hemel bewaard wordt. Niet dit juist, dat gij de helft uwer goederen aan de armen zoudt geven, wordt

van u gevraagd, opdat uwe bekeering openbaar worde; maar dat gij in alles de liefde tot God en den naaste als eenig beginsel laat gelden. Herinnert gij u, dat gij nog iets hebt goed te maken, vergenoeg u niet, met het te willen; maar zoo gij nog kunt, doe het. Hebt gij tegen God gezondigd, dit is niet goed te maken. Daarvoor is geen raad, dan op Golgotha in het bloed des kruises van Christus. Goed te willen maken wat gij bij God hebt verdorven, is den oceaan in een bloeijend landschap te willen herscheppen. U blijft niets over dan de toevlugt te nemen tot de ééne offerande van uwen Heer. Zaccheus heeft ook niet beproefd, Gods aangezigt te verzoenen. Alleen waar hij tegen menschen mogt gezondigd hebben, wil hij herstellen waar hij nog kan. Hebt gij tegen menschen gezondigd, zij dan ook Zaccheus uw voorbeeld! Hebt gij hen benadeeld, onverschillig waardoor, door spreken of zwijgen, door hun iets te ontnemen of hen in iets te doen deelen; herstel, indien gij nog kunt, de aangerigte schade terstond, al moet gij u zelven benadeelen, vernederen, verloochenen. Dat is een bewijs van de vernieuwing des harten, dat is de vrucht der vereeniging met Christus, zoo wordt de

Zoon in u verheerlijkt. Zoo onderscheidt gij u dan van de wereld, die, aan zulk eene openbaring der liefde niet gewoon, dan toch dit ééne van u zal moeten erkennen: deze moge de gemeenschap des Heeren Jezus onwaardig zijn; maar wat hij ons als vruchten zijner bekeering doet zien is dien naam volkomen waardig.

Hier roepen wij Zaccheus het afscheidswoord toe. Hoor, hoe de Heer hem vaarwel zegt. "Heden is dezen huize zaligheid geschied, nademaal ook deze een zoon Abrahams is; want de Zoon des menschen is gekomen om te zoeken en te behouden dat verloren is." Noemt Jezus den tollenaarsoverste hier zoo met nadruk een zoon van Abraham, het is, omdat hij de werken van zijnen vader Abraham deed. De werken van Abraham waren niet die der wet, maar des geloofs. Ook het geloof, niet de werken der wet, heeft dezen Zaccheus behouden. Hij geloofde in den Heer, die het verlorene zocht. Dezelfde Jezus, die Zaccheus vond, zoekt heden ook u. Nog is het voor u heden. Heden dan, — och of ook u en uwen huize reeds zaligheid ware geschied, heden nog zaligheid geschiedde! Nog

wordt het verlorene gezocht, nog predikt het Evangelie u geloof en bekeering. Naast Zaccheus dan! Hij ondervindt nu, welke blijdschap het deel is van den zondaar, tot wien Jezus eens heeft gezegd: "ik moet bij u blijven." Gij zult het ook ondervinden, indien gij tot den Heer wordt getrokken, zooals gij Zaccheus getrokken zaagt worden. Spreekt dan eenmaal de verhoogde Christus tot u: "Kom haastig herwaarts in mijne heerlijkheid tot mij, eeuwig moet gij hier met mij leven," dan mogen de achterblijvenden u tot afscheidswoord toeroepen: "Ga goedsmoeds tot den heiligen Heer. Is Hij gekomen, om het verlorene te zoeken, waarom zouden wij niet juichen, dat gij nog tijdig door Hem zijt gevonden? Gij zult dáár meer verkrijgen, dan gij hier hadt verwacht."

Wat dunkt u nu van u zelven?

III.

EEN DIE TOT BESTRIJDING VAN DE VERDEELDHEID ZIJNS HARTEN WORDT GEROEPEN.

Lukas 9 : 61, 62.

En ook een ander zeide: Heere! ik zal u volgen; maar laat mij eerst toe, dat ik afscheid neme van degenen, die in mijn huis zijn.

En Jezus zeide tot hem: Niemand, die zijne hand aan den ploeg slaat, en ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het koningrijk Gods.

EEN DIE TOT BESTRIJDING VAN DE VERDEELDHEID ZIJNS HARTEN WORDT GEROEPEN.

Wie er ook in berust, dat men zich slechts ten halve aan hem wijdt, dat men hem slechts de helft van zijn hart geeft, niet God, niet Jezus Christus. "Gij zult den Heer uwen God liefhebben met geheel uw hart." Die niet alles verlaat wat hij heeft, kan geen discipel van Jezus zijn. Het verwondert ons geenszins, maar wij vergeten het dikwijls, minder nog bij het beoordeelen van anderen, dan in den omgang met onszelven. Wij bestrijden het niet, maar beproeven menigmaal in strijd daarmede te handelen. Moge het waar zijn, dat Jezus tot ons niet behoeft te zeggen: gij wilt tot mij niet komen; het is daarom niet zeker, dat wij

regt hebben om ons voor Hem te plaatsen met de verklaring: wij hebben alles verlaten en zijn u gevolgd. Geen volgen van Jezus zonder het verlaten van alles; maar geen verlaten van alles, zoolang het hart nog verdeeld is, nog ter linkerzijde, zoowel als ter regterzijde, getrokken wordt en zich trekken laat. Verdeeldheid des harten ontzenuwt de beslistheid der keus en verlamt de kracht der gehechtheid aan Jezus. Die zijn hart niet geheel aan Jezus kan geven, kan Hem als discipel niet volgen.

Gaan wij hier verder dan de Heer? Maar hetgeen wij zeiden, het wordt geregtvaardigd door een woord uit zijn' mond, waaraan het trouwens ontleend is.

Stellen wij ons den Heer Jezus voor op weg naar Jeruzalem. Zijne lijdensure is niet verre meer. Het was toen een stout bestaan, Hem te naderen met de verklaring: Heere, ik zal u volgen, waar gij ook henengaat. De weg kan toch zeer moeijelijk worden voor vleesch en bloed, zooals hij dit nog in onzen tijd worden kan en voor menigeen geworden is. Toch komt er iemand met dat woord tot Hem. Wat doet Jezus? Is Hij zoo verblijd, als het getal zijner volgelingen weder met

één vermeerderd wordt, dat Hij gretig ieder aanneemt, die zich bij Hem aanmeldt? Geenszins. Hij wil, dat men de kosten berekene, voor dat men den toren bouwt. De vossen hebben holen, antwoordt Jezus dien man, en de vogelen des hemels nesten, maar de Zoon des menschen heeft niet waar Hij het hoofd zal nederleggen. Als wilde Jezus zeggen: Weet en overweeg wel wat gij doet! Bereid u voor op kruis en doornen! Die Jezus dat niet waard rekende, behoefde niet tot Hem te komen. Men moest alles voor Hem willen prijs geven, voor niets terugschrikken. Was men bereid, om zich alles met Jezus te laten welgevallen, dan kon men vrij komen. Daar komt een ander. Hij zal den Heer volgen — maar — een oogenblik — hij moet nog afscheid nemen. Hij zal komen, als hij vóóraf zijne verwanten den afscheidsgroet heeft gebragt. Jezus ontdekt wat hier ontbreekt, wat hier in den weg staat. Voor den Heer is niet verborgen, dat deze mensch aan eene gevaarlijke kwaal, aan verdeeldheid des harten lijdt. Verdeeldheid des harten in den volgeling van Jezus, — zij moet uitgeroeid worden. Zien wij, hoe zij zich aan Jezus vertoont en hoe zij door Jezus wordt beoordeeld.

Zoo zullen wij ons nog kunnen spiegelen aan iemand, die tot bestrijding van de verdeeldheid zijns harten wordt geroepen.

Hoe zij zich aan Jezus vertoont, de verdeeldheid des harten? Geenszins zooals zij zich voordoet. Zij doet zich voor met een schoon gelaat, zooals blijkt in den man, uit wien zij sprak. Daar nadert hij Jezus en zegt: Heere, ik zal u volgen. Dat had hij zich, zooals wij mogen aannemen, werkelijk voorgenomen. Niemand dwingt hem tot die verklaring. Jezus had hem niet geroepen, gelijk dien anderen, die eerst zijnen vader wilde begraven. Hij kwam, omdat hij in Jezus den Christus zag, omdat hij had ingezien, dat men zonder Jezus geen deel aan het Godsrijk kan hebben. "Heere, ik zal u volgen!" Welk een besluit! Zeer velen waren zoo ver nog niet gekomen, konden er niet toe komen, wilden niet. Hij daarentegen, hij wilde, en hij durfde het openlijk zeggen. Het beteekende iets in die dagen, tot Jezus, dien de aanzienlijksten des volks met eenen doodelijken haat vervolgden, openlijk te zeggen: ik zal u volgen. Wilde hij ook een discipel worden van dien mensch, die de schare verleidde?

Was hij dan ook medegesleept, gewonnen voor Jezus, verloren voor Mozes? Maar wikken wij zijne woorden. Hij moge het goede deel gekozen hebben, het is toch nog niet veel verder dan tot het voornemen gekomen. Want het is: "ik zal." Hij spreekt nog van de toekomst. Er moest nog iets gebeuren, voordat hij werkelijk volgde. Zou hij dan zijn hart niet geheel aan Jezus hebben overgegeven, zooals men dit verwachten moet van iemand, die Jezus volgen wil? Zou hij zijn hart dan niet losgemaakt hebben van alles, waaraan het vroeger gehecht was, zooals dit behoort te geschieden, waar men zich onder de volgelingen van Jezus schaart? "Heere, ik zal u volgen, zegt hij, maar laat mij toe, dat ik eerst afscheid neme van degenen die in mijn huis zijn." Wij halen ruimer adem. Is het niets anders? Wij vreesden, dat hij eene bedenking zou hebben, die niet uit den weg was te ruimen, of eene voorwaarde zou stellen, aan welke niet voldaan zou kunnen worden. Maar hetgeen hij nu wenscht, het is zoo natuurlijk, zoo billijk, dat wij er volstrekt geen bezwaar in zien. Wel, waarom zou Jezus hem dát niet toestaan? Hoogstwaarschijnlijk heeft de man zijn huis verlaten, voor dat het

woord des Heeren hem het besluit deed opvatten, om zich aan Hem aan te sluiten. Toen hij zijne huisgenoten verliet, dacht hij, niet lang daarna te zullen terugkeeren, gelijk hij dit gewoon was; — en ziet — op den weg is hij tot andere gedachten gekomen. Hij zal Jezus volgen. Maar zou hij daarom zijne verwanten vergeten? Het is waar, hij had hun ook door eenen bode of eenig berigt kunnen doen weten, dat hij niet terugkwam. Maar hoe koel, hoe bevreemdend zou dat zijn geweest! Neen, hij moet hen nog eens groeten, zijn plan hun mededeelen. Jezus zal het hem immers wel vergunnen? Hij is er op gesteld, dat de Heer het zelf toestaat. Daar hij Jezus volgen zal, wil hij reeds terstond als een volgeling van hem beschouwd worden en laat dus zijn heengaan tot zijne huisgenoten afhangen van des Meesters goedkeuring. Zoo behoorde het althans. De woorden geven echter meer te kennen, dat het heengaan om afscheid te nemen vaststaat, dan dat alles van de toestemming des Heeren afhankelijk blijft. "Ik zal u volgen, maar sta mij toe, dat ik eerst afscheid neme." De gehechtheid aan de achtergeblevenen spreekt er luide uit. Eene sterke gehechtheid laat zich gelden. Is

het hart wel geheel bij Jezus? Treedt de verdeeldheid des harten niet duidelijk op den voorgrond? Zij kan zich althans voor Jezus niet verborgen houden. Hij herkent haar voor hetgeen zij is. Hij vergelijkt den man, die verklaard heeft hem te zullen volgen, als hij zijne verwanten gegroet zal hebben, met iemand, die de hand aan den ploeg heeft geslagen en tevens omziet naar hetgeen achter is. Maar welk eene houding, achter den ploeg op den akker! Moet de ploeg dan niet bestuurd worden, of doet het niets ter zaak, in welke rigting hij door den grond gaat? Kunnen daar afwijkingen van de regte lijn worden geduld, of behoort het doel in het oog te worden gehouden? "Voorwaarts" is immers de leus. Zullen de oogen dan naar achteren mogen gekeerd zijn, als lag de taak niet voor de hand? De oogen bij den ploeg, zoowel als de handen! Anders is er eene ongeschikte hand aan den ploeg geslagen. Iemand, die met de hand aan den ploeg achterwaarts ziet, hij is het beeld van ieder, die zijn hart, die zijne aandacht niet onverdeeld bij zijn werk heeft, het beeld van iemand, wiens hart verdeeld is. Zoo vertoont de man, die zeide: "Heer, ik zal u volgen, maar sta mij toe,

eerst afscheid te nemen van hen, die in mijn huis zijn," zich aan Jezus. Hij kan den Heer nog niet volgen zonder om te zien. Hij ziet nog om, terwijl hij zich reeds als volgeling van Jezus aanmeldt. Hij is nog niet geheel bij Jezus.

Zoo zijn er later meer geweest. Kunt gij ontkennen, dat gij tot hunne geestverwanten behoort? Het is niet onnatuurlijk, dat men aan oude betrekkingen gehecht blijft, ook nadat men in eene nieuwe betrekking tot Jezus is gekomen; dat men zich niet terstond geheel en al aan Christus overgeeft, nadat men geruimen tijd anderen lief heeft gehad. Verdeeldheid des harten in hen, die Jezus begroeten met het woord: "ik zal u volgen," is geenszins eene zeldzaamheid. Zij wordt daar gevonden, waar men naast Jezus nog zoo voor anderen plaats heeft, dat hij niet de eerste is, dat de anderen niet voor Hem wijken. Met hoevelen Jezus ons hart deelen moet, is niet de vraag, daar de vraag is, of Jezus van ons hart de helft aan een ander, onverschillig aan wien, moet afstaan. Waar dit het geval is, daar is het hart verdeeld. Niet dat wij Jezus alleen en buiten Hem niemand liefhebben zullen, maar dat wij Jezus het meest, en al de anderen, vader en moeder, vrouw

en kinderen, broeder en zuster, magen en vrienden, dat wij deze allen minder dan Jezus zullen liefhebben, dit is het, waarop Jezus aandringt. Waar Hij dit niet vindt, maar integendeel een omzien naar hen, tot wie vleesch en bloed zich getrokken gevoelen; waar Hij gelijk staat met anderen, niet hoog verheven is boven al de anderen, daar ziet Hij verdeeldheid des harten; — want daar is het hart niet geheel voor Hem; daar heeft Jezus geen overwigt in het hart, en daar spreekt Hij dan van eenen mensch, die de hand heeft geslagen aan den ploeg, maar omziet naar hetgeen zich achter hem bevindt.

Hooren wij nu, hoe de verdeeldheid des harten in zijnen volgeling door den Heer Jezus wordt beoordeeld. "Niemand, die zijne hand aan den ploeg geslagen heeft, en ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het koningrijk Gods." Dit antwoord ontvangt de man, die gezegd had: "sta mij toe, eerst afscheid te nemen van degenen, die in mijn huis zijn." Jezus staat het hem niet toe. Het is duidelijk, Jezus keurt dat terugkeeren, al is het ook maar voor korten tijd, al is het ook voor iets, dat zoo geheel natuurlijk schijnt,

geenszins goed. Dit echter niet, omdat het afscheid nemen van huisgenoten op zichzelf een zedelijk kwaad is in zijne oogen. Jezus kende bij ervaring de eischen en erkende de regten der liefde tot bloedverwanten en vrienden. In het liefhebben was Hij geen vreemdeling. Hij had zelf lief. Niemand heeft op aarde ooit zoo en zoovelen liefgehad als Hij. Maar in zijn liefhebben was niets verlammends of hartstogtelijks, niets dat Hem partijdig of eenzijdig deed worden. Hij vergat, Hij verzuimde, Hij verwaarloosde er niets door. Hoe lief Hij iemand ook had, alles bleef bij Hem in evenwigt. Het was, omdat Hij den Vader, die Hem gezonden had, liefhad, en lief bleef hebben boven alles, zoodat Hij zijne taak ter harte bleef nemen met de meeste getrouwheid en naauwgezetheid, zijn werk bleef doen, zooals de Vader het Hem geboden had. Wel was er voor velen, wel voor de liefde tot velen plaats in zijn hart; maar zijn hart was niet tusschen God en de anderen verdeeld. God had zijn hart geheel, en zoo kon het niet schaden, dat Hij er aan de liefde tot velen eene plaats in gaf. Door dat Hij den Vader met zijn geheele hart liefhad, was Hij ook geheel en al bekwaam tot het koningrijk

Gods. Hij was met zijn geheele hart bij hetgeen Hij zijn en doen moest. Hij deed altijd hetgeen den Vader welbehagelijk was. Ditzelfde eischte Hij nu ook van zijne volgelingen, opdat zij met hun geheele hart zouden zijn bij hetgeen zij als hunne taak en roeping kozen, als zij Hem volgden. Schaarden zij zich onder zijne discipelen, dan moesten zij zich ook geheel geven. Gaven zij zich aan het koningrijk Gods, dan moest het koningrijk Gods ook op hen kunnen rekenen. Daarom zeide Hij: "Zoo iemand achter mij wil komen, die verloochene zichzelven en neme zijn kruis dagelijks op en volge mij. Die vader of moeder lief heeft boven mij is mijns niet waardig, en die zoon of dochter lief heeft boven mij is mijns niet waardig. Een iegelijk van u, die niet verlaat al wat hij heeft, die kan mijn discipel niet zijn." Wat moest de Heer dan antwoorden aan den man, die eerst nog van zijne huisgenooten afscheid nemen wilde? Weigerde Hij het, hoe afschrikkend zou dat zijn voor anderen! Was dat niet onredelijk, iemand af te houden van een pligt, die door de welvoeglijkheid geboden, door de liefde in het hart gegeven werd? Stond de Heer het echter toe, dan was de vraag, of Hij den man,

die verklaard had, Hem te zullen volgen, niet in groote verzoeking bragt. Daar zal hij weer op den weg naar huis zijn. Hoevele herinneringen worden onder weg levendig en hoevele aandoeningen wakker! Daar zal hij weder in den ouden kring teruggekomen zijn; hij zal zijn voornemen bekend gemaakt hebben. Maar nu tracht men er hem ook van af te brengen. De een heeft dit, de ander iets anders gereed. Was het niet mogelijk, dat de man, die teruggekeerd was om afscheid te nemen van zijne huisgenooten, eindigde met afscheid te nemen van zijn plan, om Jezus als discipel te volgen? De Heer keurt dus zijn wensch zonder dubbelzinnigheid af, door in 't algemeen te zeggen: niemand, die de hand aan den ploeg geslagen heeft, en naar hetgeen achter is omziet, is bekwaam tot het koningrijk Gods. Redelijk of onredelijk, natuurlijk of onnatuurlijk, billijk of onbillijk — zoo is het. Niemand die zich aanmeldt, om Jezus te volgen, en die zich dan slechts ten halve, niet geheel aan Hem geeft, is bekwaam, geschikt, bruikbaar voor zijne dienst en gemeenschap, bruikbaar, geschikt, bekwaam om in zijn rijk en voor zijn rijk te arbeiden. Zooals die man daar stond met zijn: "Heere, ik zal

u volgen," en met zijn hunkeren naar zijne verwanten, zoo staat ieder, die niet alles aan den Heer ten offer brengt, voor zijn aangezigt. Onbekwaam voor het koningrijk Gods, niet geschikt, om er zich vrij in te bewegen en van dienst te zijn, niet te gebruiken voor het werk, dat daar te doen is, noemt Jezus ieder, die er zich slechts half aan geeft. Geen huisknecht kan twee heeren dienen, de belangen der beide heeren, naar den vollen eisch van hun belang ter harte nemen. Hij kan zich slechts aan éénen heer geheel wijden. Wil hij er twee dienen, hij wijdt zich aan ieder slechts voor de helft. Het koningrijk Gods is niet met halve menschen en gedeelde harten gediend. De koning van dat rijk, onze Heer Jezus Christus, kan niet anders, dan allen, die tot zijn rijk willen behooren, die Hem als den koning van het Godsrijk willen volgen en dienen, geheel opeischen. Zij moeten Hem in alles gehoorzamen. Voor zijn woord moet alles wijken. Om zijnen wil moet alles opgeofferd worden. Want zal Hij koning zijn, dan moet Hij heerschen, en zal Hij heerschen, dan moet men zich aan Hem onderwerpen, en zal men zich aan Hem onderwerpen, dan moet men Hem liefhebben. Want Hij is niet met een

schijn en een vorm te voldoen. Hij wil gehoorzaamheid des harten, eene vrijwillige en blijmoedige gehoorzaamheid, eene onderwerping, waarbij het hart niet weerstreeft, maar juist den aandrang geeft. Daarom wil Hij het hart zijner volgelingen geheel in zijne magt hebben. Hij moet er de eerste plaats in behouden. Hij eischt niet, dat men gevoelloos worde voor allen, tot wie men door banden des bloeds en der liefde in betrekking staat; — hoe kon Hij anders willen, dat de zijnen elkander zullen liefhebben, gelijk Hij hen liefgehad heeft; — maar Hij wil, dat alle liefde der zijnen geheiligd zal worden door de liefde, welke zij tot Hem hebben; dat alle liefde der zijnen ondergeschikt blijven zal aan de liefde, door welke zij aan Hem zijn gehecht. Die zoo niet wil of kan liefhebben, is voor zijne gemeenschap, voor zijne dienst niet bekwaam. Deze zal telkens op twee gedachten hinken, aan vleesch en bloed toegeven in plaats van vleesch en bloed te beteugelen. Deze zal de verzoeking niet kunnen wederstaan, om waar de weg achter den Heer eenigzins moeijelijk wordt te vertragen of af te wijken. Deze zal zich telkens ontzenuwd gevoelen, waar hij alle krachten inspannen moet, om den Heer wel-

behagelijk te zijn. Verdeeld van hart zal hij als eene bare der zee op en neder worden geworpen, in de verzoeking niet vaststaan als eene rots, in den goeden strijd des geloofs niet strijden als een held; waar de Heer roept niet volgen en gehoorzamen gelijk het de discipelen van Jezus betaamt, gelijk Jezus het verdient, gelijk het koningrijk der hemelen het eischt. Daarom de hand aan den ploeg en de oogen bij het werk, of de hand ván den ploeg en afscheid genomen van hetgeen waarvoor men zijn geheele hart niet ten beste heeft. Daarom Jezus volgen met een hart, dat zich geheel aan Hem hecht, of zich onttrekken aan eene dienst, met welke alle verdeeldheid des harten onbestaanbaar is.

Er zijn drie vragen, die zich thans voor u plaatsen, en waaraan gij het antwoord niet schuldig moogt blijven. Gij hebt gezien, hoe de verdeeldheid des harten in den volgeling van Jezus zich aan Hem vertoont, en gehoord, hoe zij door Hem wordt beoordeeld. Vraag nu uzelven, of zij in u te vinden is, of zij door u overwonnen is.

Is de verdeeldheid des harten in u te vinden? Gij zoudt in een bepaald geval

zonder aarzelen kunnen antwoorden: neen. Immers kan er van verdeeldheid des harten in den zin, waarin wij er heden over spraken, geen spoor of schaduw gevonden worden bij hen, wier hart volstrekt niet aan Jezus is gehecht, in het geheel niet tot Jezus wordt getrokken. Als men niets voor Hem gevoelt, als men afkeerig van Hem is, als men niet wil beginnen met dat woord, waarmede die man begon, die om Jezus wil afscheid van zijne verwanten wilde nemen, dan is het hart in zijn geheel verre van den Heer. Hebt gij nog nooit in opregtheid tot Jezus gezegd: "Heere, ik zal u volgen," omdat gij nog nooit hebt gewenscht, in de gemeenschap van Jezus te leven, gij hebt u zeker geen verdeeldheid des harten tusschen Jezus en anderen te verwijten. Maar gij hebt u dan te verwijten, dat gij Jezus niet volgt, niet volgen wilt, dat gij Hem nog nimmer hebt verblijd met de verklaring: "Heere, ik zal uw discipel worden." Of wijt gij dit misschien daaraan, dat Jezus ook zulke hooge eischen aan u doet? Eischt Hij dan te veel, wanneer Hij, niet met een gedeelte van uw hart zich vergenoegende, uw geheele hart eischt? Verwijt uzelven liever, dat gij Hem niet liefhebt, die u tot zijn he-

melsch koningrijk roept, die er u in opnemen, die u verlossen en verheerlijken wil. Wijt het aan uwe aardschgezindheid en aan uwe zelfzucht, wijt het aan uwe liefde tot de wereld en aan uwe eigenzinnigheid, dat gij nog niet komen kondt tot het voor uwe zielsrust zoo noodzakelijke: "Heere, ik zal u volgen." Er zijn sommigen, die het gezegd hebben, eens, meer dan eens; in wier hart het geweest is niet als een klank, maar als de vrucht van den indruk zijns woords, van de kracht zijns Geestes. Hebt gij u ook bereid verklaard om den Heer te volgen, en u werkelijk aan Hem aangesloten, dan is de vraag, of de verdeeldheid des harten niet in u te vinden is. Gevoelt gij waarlijk behoefte aan het volgen van den Heer, en wilt gij daarom niet anders, dan in Hem gelooven en door Hem geleid worden; zoudt gij daarom reeds regt hebben om te meenen, dat de verdeeldheid des harten in u niet kan zijn? — dat zij niet in u zijn kan, omdat gij bereid zijt tot het volgen van Jezus? Denk aan den man, dien wij heden voor oogen hadden. Weigerde hij de hand aan den ploeg te slaan? Mogen wij zijne goede gezindheid verdenken? Waarlijk niet. Zijn voornemen, om Jezus te volgen,

was geen voorwendsel. Zoudt gij niet aan hem gelijk kunnen zijn? Men kan met verdeeldheid des harten ver komen, immers tot het voornemen: "ik zal Jezus volgen;" immers tot de verklaring: "ik zal u volgen, Heere." Dat gij dit ook verklaard hebt, dat gij hiervan niet wilt afzien, is nog geen bewijs, dat uw hart niet verdeeld zou zijn. Hebt gij dan geen bloedverwanten en vrienden, die gij kendet en lief hadt voor dat gij Jezus kendet en Jezus begeerdet lief te hebben? Ziet gij rond in den kring die u omringt, vindt gij daar niet een vader of moeder, eene vrouw of eenen man, een kind of bloedverwant, een vriend of eene vriendin, vindt gij daar niemand, aan wien uwe ziel zich met teederheid heeft gehecht, voor wie gij leven wilt en leeft en uw leven zoudt willen geven, als het noodig was? Onderzoek nu uw hart en vraag, of zij, die gij lief hadt, voor dat gij Jezus leerdet kennen en volgen, op den achtergrond getreden zijn ten behoeve van Hem, die zich voor u heeft laten kruisigen en dooden. Begin niet met hoogst onwaarschijnlijk te achten, dat Jezus slechts de helft van uw hart zou hebben. Zoo de Heer zich voor u plaatste, zoudt gij Hem durven verzekeren, dat gij

Hem, zoolang gij Hem als discipel volgt, altijd in alles het zijne hebt gegeven, dat is: een vol, een volkomen deel, uw geheele hart, uw hart in zijn geheel? Hebt gij dan waarlijk de hand aan den ploeg geslagen en nooit omgezien naar hetgeen achter is, nooit om iemand, hoe dierbaar hij u ook was, iets onthouden aan den Heer, en altijd zijn regt op uwe gehoorzaamheid en toewijding van uzelven aan Hem geëerbiedigd? Is de meeste aantrekkingskracht voor uw hart altijd aan de zijde, waar Jezus is? Gij hebt uw antwoord gereed. Is het naar waarheid — en niet beschamend?

Er is eene andere vraag. Hebt gij de verdeeldheid des harten overwonnen? Zij moet ijverig bestreden worden waar zij zich op eenige wijze vertoont. Acht haar zeer gevaarlijk, indien gij haar bij u ontdekt. Kan men zeker een goed eind ver met haar komen, men komt er echter niet ver genoeg door. Tegenover de schaal, die bevat hetgeen pleit voor het volgen van den Heer, hangt eene andere, waarin andere belangen bepleit worden. Men kan met verdeeldheid des harten ver komen, maar ook ver afdwalen, en eindelijk kan men er geheel door achterblijven, terwijl de ware volgelingen van Jezus met Hem ingaan in

zijne vreugde. Er is wel het een en ander tot verschooning voor die verdeeldheid te zeggen, immers zoolang men niet al te naauw toeziet op de kracht, welke het behoudt tegenover de aanspraak welke Jezus laat gelden op het geheele hart. Ook is de verdeeldheid des harten wel te verklaren. Maar te verontschuldigen, zoodat iemand die de hand aan den ploeg slaat en toch omziet naar hetgeen achter is geregtvaardigd wordt in dit zijn bestaan, te verontschuldigen is zij nooit! Want de vraag blijft toch, wat het zwaarst moet wegen in de schatting van hem, die tot het koningrijk Gods wordt geroepen. Als Jezus dan zegt, dat men niet voor het Godsrijk geschikt is, wanneer men er zich niet geheel aan wijdt, wanneer men niet vaarwel zegt hetgeen met het volgen van Hem onvereenigbaar is, dan moet men ook al hetgeen het hart doet verdeeld zijn prijs geven, om er den Heer geheel over te laten beschikken. Zegt men: "Heere, ik zal u volgen, maar —," men moet van dit "maar" voor altijd afscheid nemen. Hoeveel er ook voor dat "maar" te zeggen mogt zijn, er is zeker veel tegen te zeggen en er is zeker nog meer in het midden te brengen voor een volgen van Jezus met een hart, geheel aan

Hem gewijd, met een hart, waarin Hij de eerste plaats heeft. Ik heb alles verlaten en ben u gevolgd; die dit te regt voor den Heer verklaren kan, heeft toch het beste deel gekozen, daar het nergens beter is dan in de gemeenschap van den Zoon des Vaders, die den zijnen het eeuwige leven geeft, die hun overvloed schenkt van hetgeen zij tot hun eeuwig heil behoeven, die hun eene volkomene verlossing en eeuwige vreugde waarborgt. Zoo gij dan de verdeeldheid des harten nog niet geheel overwonnen mogt hebben, gord u aan, om tot die overwinning te komen. Het afscheid nemen van hetgeen u nog te zeer tot zich trekt, om u te verhinderen geheel en al het eigendom van Jezus te zijn, moge u moeijelijk vallen; gij moet er toch toe willen komen. Neem afscheid van uzelven, houd op uzelven te willen behagen, uzelven te willen dienen, uzelven te sparen. Bespaar u niet de pijn van een afscheid, dat u niet meer smartelijk zal zijn, als gij geheel op Jezus ziet. Hij vergoedt den zijnen volkomen al hetgeen zij voor Hem verlaten, opdat zij Hem zouden kunnen volgen zooals Hij het moet eischen. Hij reikt u de hand, opdat gij u te spoediger zonder om te zien aan Hem mogt overgeven.

Hij verleent hun, die het begeeren, de kracht, om te bestrijden hetgeen hen nog altijd tot omzien uitlokt. Sluit uwe ooren voor hetgeen gij achter u hoort. Hoor de stem des goeden herders, die u van de vreugde zijns koningrijks spreekt. Zie op Hem, die niet heeft omgezien naar hetgeen achter is, toen zijne ziel geëischt werd tot een rantsoen voor u. Hij heeft alleen gevraagd: wat is noodig, wat moet geschieden? Vraag dat ook. Houd in het oog hetgeen tot uwen eeuwigen vrede dient. Niets van hetgeen achter u is brengt u waren vrede. De vrede des harten is alleen in het volgen van den Heer, en als gij door Hem alle verdeeldheid van uw hart zult te boven zijn gekomen, dan zult gij ook erkennen, dat het beste deel in uwen schoot is gevallen. Zoudt gij daarvoor niet alles prijs willen geven?

Wat dunkt u van u zelven?

IV.

EEN DIE TOONT TE WETEN, HOE DE HEER ONTVANGEN WIL WORDEN.

Lukas 10 : 41, 42ª.

En Jezus, antwoordende, zeide tot haar: Martha, Martha! gij bekommert en ontrust u over vele dingen; maar één ding is noodig.

EEN DIE TOONT TE WETEN, HOE DE HEER ONTVANGEN WIL WORDEN.

Welke lieflijke woorden ons ook mogen bereiken, wat zich ook moge laten hooren, wij moeten beginnen met onze ooren te openen voor dit woord des Heeren Jezus: "Ik sta aan de deur en ik klop." Het is u toch niet onbekend, dat Jezus ook aan de deur van uw hart staat en daar gehoor vraagt? Wat hebt gij te antwoorden op de vraag, of Jezus reeds in u leeft en werkt, zich in u openbaart en verheerlijkt? Is er tusschen den Heer en u nog niet die innige gemeenschap, welke allen, die in Hem gelooven, met onverbreekbaren band aan Hem verbindt, welligt dat gij dan in uw hart spreekt: "Er behoort zooveel toe, om den Heer goed te ontvan-

gen; het laat zich wel gemakkelijk zeggen: Neem Hem aan! Voorzeker weinige woorden, maar niet weinig is het, dat daartoe vereischt wordt." — Wij zullen het niet tegenspreken. Wij willen u liever tot den Heer trachten te leiden. Laat ons te zamen Hem vragen, of er waarlijk zooveel noodig is, om Hem eene goede ontvangst in ons hart te bereiden. Ondubbelzinnig heeft Hij zich eens daarover uitgelaten, en met die verklaring brengt Hij een door velerlei ontijdige zorgen ontsteld en ontstemd gemoed tot kalmte en rust. Hoor Hem van het goede deel, van het één noodige spreken. Wilt gij het kennen, laat ons dan onderzoeken, bij welke gelegenheid Hij er over gesproken heeft. Dat onderzoek is zeer uitlokkend. Immers is de bladzijde der evangelische geschiedenis, waarop Lukas de beide zusters van Lazarus geschetst heeft, een der schoonste tafreelen uit het leven onzes Heeren. Dit tafreel zelf werpt een verrassend licht over het woord, dat wij u nu voor de aandacht willen brengen. Vangen wij dan die lichtstralen op, en het zal ons spoedig blijken, wat alleen noodig is, om den Heer eene goede ontvangst te bereiden.

Eerst het eene noodige te doen kennen als

de volkomene toewijding van ons zelven aan Christus, daarna de volkomene toewijding van ons zelven aan Christus als het ééne noodige te doen beschouwen, zie daar, wat wij nu ons ten doel stellen.

Één ding is noodig! Om eerst dat ééne noodige te doen kennen als de volkomene toewijding van ons zelven aan Christus, onderzoeken wij, waardoor zijn woord is uitgelokt, waarmede het in verband staat, waarin het zijne verklaring vindt.

Waardoor des Heeren woord is uitgelokt? Martha heeft Hem in haar huis ontvangen. Het is voor Martha een feestdag! Den hoogstgeëerden en veel geliefden vriend bij zich te zien, als haar gast Hem te mogen begroeten, wat zou haar meer tot gejuich kunnen stemmen? Maar nu moet er ook niets worden vergeten, om Hem dat verblijf aangenaam te maken. Bedriegen wij ons niet, dan heeft zij eerst met hare zuster een weinig aan zijne voeten gezeten, spoedig echter die plaats ook verlaten. Zij moest zich verwijderen, is weêr teruggekomen, is ook weer heen gegaan. Zij had den Heer zoo lief! Zij begreep, dat zij uit liefde zich nu van gansclier

harte aan hare huisselijke zorgen moest wijden. Gij kunt Martha geen grooter onregt aandoen, dan wanneer gij haar tegenover hare zuster plaatst als het ongeloof tegenover het geloof, of als de werelds- tegenover de hemelsgezindheid. Omdat zij den Heer lief heeft zou zij niet gaarne iets aan den maaltijd zien ontbreken, waarmede zij Hem hoopt te verkwikken. Niets is haar heden te kostbaar of te moeijelijk. Rust veroorlooft zij zich nu niet. Zij is zeer bezig met veel dienens en heeft geen tijd, om naar de gesprekken van Jezus te hooren. Daar valt haar oog op Maria, die de voeten des Heeren niet heeft verlaten. Hoe, is het nu de ure van niets doen? Reeds meer dan eens heeft Martha zeker teekenen van ongeduld gegeven, dat Maria aan háár overlaat, den vriend met kleine oplettendheden te omringen. Eindelijk kan zij niet langer zwijgen. Als zij toch zelve ook, gelijk Maria, neerzat, zou de Heer niet veel ontvangen, — meent zij. Maar daarom bevreemdt haar, dat Jezus alleen voor hare zuster oogen schijnt te hebben, dat Hij Maria nog niet heeft geboden, eene behulpzame hand haar te leenen. Haar gemoed is vol. Zij nadert Jezus en zegt eenigzins onstuimig: "Heer, trekt gij u dat

niet aan, dat mijne zuster mij alleen dienen laat?" Gaat het u niet aan het hart, dat ik alleen moet zwoegen; keurt gij het wel goed, dat zij niets voor u doet? Martha meende, de Heer kon er niet anders over denken. "Zeg haar dan," zoo gaat zij voort, "dat zij mij helpe."

Wij verlangen naar het antwoord des Heeren, waarmede zijn woord over het ééne noodige en goede deel in verband staat. Daar zat Hij neder, Maria aan zijne voeten. Zij was geheel aandacht. Al meldt ons de Evangelist niet wat de Heer haar deed hooren, wij kennen Jezus te goed, om te meenen, dat Hij over iets anders zou gesproken hebben, dan over de dingen, die het koningrijk Gods aangaan. Hem, wiens spijze het was, des Vaders wil te volbrengen, moet het behoefte geweest zijn, den honger naar datzelfde brood ook bij Maria levendig te houden. Zeker heeft Hij haar verkwikt met woorden des eeuwigen levens. Zeker heeft Hij haar gesproken van de spijze, die niet vergaat, van de verzadiging dergenen, die naar de geregtigheid hongeren, van het doel zijner komst in de wereld, om alle vermoeiden in zijne rust te doen ingaan, en van de heerlijke hoop der reinen van hart, die

God zullen zien; ja van al hetgeen aan een gemoed als dat van Maria vertroosting en innige vreugde der ziel geven kon. Moest Hij elders vaak over verhardheid en ongevoeligheid klagen, hier vindt zijne prediking ingang, waar het oor voor de lieflijkheid zijner rede is geopend en ieder woord voor dat oor eenen zeer welluidenden klank heeft. Daar zal de Heer den Vader in die ure gedankt hebben, dat deze eenvoudige in Hem hare rust vindt en haren rijkdom. Maar zie nu, welligt op hetzelfde oogenblik is Martha met hare dringende bede genaderd, heeft Martha geëischt, dat Hij zelf de in stille aandacht verzonkene van zich zal stooten, om haar in de beslommeringen van de dingen der aarde te drijven. Maria, die zich niet over vele dingen bekommert en verontrust, zal nu ook herwaarts en derwaarts moeten dwalen. Neen, dit is des Heeren welbehagen niet. Aan Martha, die gemeend had, zich zoo regt verdienstelijk te maken, geeft Hij dit antwoord: "Martha, Martha, gij bekommert en ontrust u over vele dingen. Maar één ding is noodig." Wat waren die vele dingen? Voorecrst, al wat tot de bediening van den maaltijd, al wat tot de zorgen der huisvrouw behoorde; verder de in haar oog

onvergeeflijke nalatigheid harer zuster. Niet alleen wierp zij zichzelve in een maalstroom, maar wilde er ook Maria in trekken. Dat was hare bekommernis en onrust. En waarom? Om Jezus goed bij zich te ontvangen. Het doel was uitnemend lofwaardig. De weg, om tot het doel te komen, verdiende minder lof. Niet vele dingen waren noodig, maar één ding slechts. Waartoe? Tot den maaltijd? Die verklaring weêrlegt zich zelve. Waartoe dan? Om zalig te worden? Maar er is hier van zalig worden of verloren gaan geen sprake. Niet over hare zaligheid bekommerde en verontrustte Martha zich nu. "Één ding is noodig." Waartoe? Om mij goed te ontvangen; dit is de bedoeling des Heeren. Dat heeft Maria begrepen, daar het goede deel door haar gekozen is.

Wij moeten Maria van naderbij beschouwen, om te zien, waarin des Heeren woord zijne verklaring vindt. Maria was zittende aan de voeten van Jezus, zij was hare zuster niet gevolgd. Als kostbare parelen vangt zij 's Heeren redenen op. Zij legt ze weg in haar hart. Zij vergeet langzamerhand geheel wat zich rondom haar beweegt, ziet niets dan Hem, die bij haar zit en tot haar spreekt, zoo als nooit iemand

Pacific School of Religion Berkeley, Calif.

heeft gesproken. Haar geheele gemoed is bewogen, terwijl zij met onweêrstaanbare kracht tot den goeden Herder wordt getrokken. Uit God geboren zoekt zij Hem, die van God is gekomen, en die haar aan zeer stille wateren leidt tot lafenis harer ziel. Zij vergadert schatten, die niemand haar ontrooven kan, en terwijl op haar gelaat zeker heilige rust is te lezen, gevoelt zij in haar gemoed de kracht van den levendmakenden Geest des Heeren. Wil Martha nu, uit liefde tot Jezus, veel voor Hem doen, en zoo hare dienstvaardigheid toonen, Maria vindt het denkbeeld meer uitlokkend, het genot zijner nabijheid te smaken. Terwijl Martha, zeer beweeglijk in hare gedragingen, uit liefde tot den Heer zich nu geen rust gunt, verkiest Maria uit liefde tot Hem de plaats der rust aan zijne voeten. Verlaat Martha nu des Heeren nabijheid, om Hem veel te doen genieten door te zorgen voor vele dingen, Maria vergeet wat haar omringt voor dit eene, alle partij van 's Heeren nabijheid te trekken. Martha zorgde nu voor de spijs, die zij den Heer wilde voorzetten: Maria nam de spijs, die Jezus aan de hongerende ziel aanbiedt. Liefde tot Hem dreef nu Martha van Hem naar buiten; ge-

lijke liefde hield Maria bij Hem, geboeid aan zijne lippen. Terwijl Martha Hem nu wilde geven hetgeen zij had, wenschte Maria van Hem te genieten zooveel zij kon. Terwijl Martha Hem nu goed meende te onthalen, door zich niet geheel aan Hem te wijden, begreep Maria, dat zij Hem niet beter kon ontvangen, dan door zijne zijde niet te verlaten.

"Één ding is noodig," zeide de Heer. Wij zien in Maria, wat dat ééne noodige is. Zij heeft het goede deel gekozen. Martha moest nog leeren, rust te vinden in de volkomene toewijding van zichzelve aan Jezus. Hoe lief zij Hem ook had, nog niet krachtig genoeg gevoelde zij de behoefte, om van Hem te ontvangen en in zijne gemeenschap te leven. Wij zien haar nog te veel bedacht op de dingen, die het koningrijk Gods niet aangaan, in de ure, waarin zij Jezus zelven had moeten zoeken. "Martha, Martha," — de herhaling van haar naam moest haar tot stilstaan en nadenken brengen. Zij wilde dienen, maar zulk eene dienst verlangde Jezus toen niet. Hij was gekomen, niet om gediend te worden, maar om zich voor zondaren dienstbaar te stellen; niet om zoo ontvangen als Martha het meende, maar om zoo ontvangen te worden

als Maria het had begrepen; niet om zich te zien onthalen aan eene wel toebereide tafel, maar om zijne vrienden door het genot zijner leven brengende woorden te verblijden. Daarom wilde Hij, dat men niet zou henengaan, maar dat men blijven zou en nederzitten en hooren, zich aan den indruk zijner rede overgeven en genieten.

Dat verlangt Hij; meer vooreerst niet. Hij wil, dat ook wij zullen doen als Maria. Zij had eene goede keus gedaan, zij had den Heer tot haar deel begeerd. Dat goede deel zou haar niet worden ontnomen. De Heer zal de zijnen bij het verkregene bewaren. Nemen wij, gelijk zij, als Hij gaven uitdeelt. Wijden wij ons aan Hem, als Hij komt, opdat wij één met Hem zouden worden. Liever dan Maria met Martha her- en derwaarts loopen, zag de Heer Martha naast Maria gezeten. Mogt Hij ons op ééne lijn kunnen plaatsen met haar, die wij het ééne onmisbare tot haar blijvend deel zagen hebben.

Wij hebben het ééne noodige, waarvan de Heer als van het goede deel spreekt, leeren kennen als de volkomene toewijding van ons zelven aan Christus. Beschouwen wij nu de

volkomene toewijding van ons zelven aan Christus als het ééne noodige, om Hem goed te ontvangen. Zonder haar kunnen wij niets van Hem ontvangen, niets door Hem worden, niets voor Hem doen.

Zonder geheele toewijding van ons zelven aan Christus kunnen wij niets van Hem ontvangen. Hij is in de wereld gekomen, Hij leeft nog, om ons te geven; maar Hij zou ons niets kunnen geven, indien Hij zichzelven terughield. Alle geestelijke zegeningen, waarmede God de wereld zegent, alle gaven zijner heilige liefde zijn te zamen gevat en weggelegd in den Zoon zijns welbehagens, Jezus Christus. Toen God ons zijnen Zoon gaf, gaf Hij ons alles te gelijk. Daarom dan, die van Jezus Christus iets wil ontvangen, moet allereerst Hem zelven aannemen. Die verlangt, dat de Heer hem deel geve aan zijn heil, beginne met tot den Heer te komen, om aan Hem zelven deel te hebben. Hij geeft der wereld het eeuwige leven; maar omdat Hij zelf het leven is, omdat het in Hem is en niet afgescheiden van Hem verkregen kan worden, moeten wij één worden met Hem, om te kunnen zeggen: ik heb het eeuwige leven; de

dood heerscht niet meer over mij. Indien zijne leer ons zoo den weg ten leven aanwees, dat wij haar slechts behoefden aan te nemen, om behouden te zijn, zouden wij ons ook met haar kunnen vergenoegen, en niet verder naar Hem behoeven om te zien. Genoeg in dat geval, zoo wij zijne lessen ter harte namen. Maar nu, alleen leven in Gods gemeenschap voor die den levenden Christus zelven in zich hebben, voor die in zijnen naam gelooven en met zijnen Geest vervuld zijn. — Door Christus de kennis der waarheid. Maar niemand meene de waarheid te kunnen hebben en door haar vrijgemaakt te kunnen zijn, al blijft hij verre van den Heer. "Ik ben de waarheid," is zijn woord. Zich niet om Hem te bekommeren en toch in het licht der waarheid te wandelen, is dan even onmogelijk, als voor het schijnsel der zon zich te verbergen en toch door hare stralen beschenen te worden. — Niemand komt tot den Vader dan door den Zoon. Maar omdat de Zoon heeft verklaard, zelf de weg te zijn, kunnen wij niet met Hem handelen, zooals met ieder ander, die ons den weg doet kennen. Elken anderen leidsman kunnen wij missen, zoodra hij ons duidelijk getoond heeft, welk pad wij

moeten inslaan. Wij hebben zijne aanwijzing slechts te volgen, en niet langer is hij voor ons onontbeerlijk. Maar bij Jezus verandert alles. Zonder Hem is er geen weg, die tot den troon der genade leidt; zonder Hem geen ingang, die tot de onverstoorbare rust voert. Hij is weg en deur te gelijk. — Hij is het verder, die de hoop geeft, dat de oude dingen zullen voorbijgaan en eens alles nieuw zal worden; dat het verderfelijke de onverderfelijkheid zal aandoen, en na lijden en strijden heerlijkheid zal volgen en krooning. Maar wilt gij in die hoop u verblijden, dan moet gij Hem hebben, omdat Hij zelf de hoop der heerlijkheid is. Hij is de grond, waarop die hoop moet gebouwd zijn, terwijl ieder ander, die in ons eene blijdschap der hoop verwekt, ons onverschillig kan blijven, zonder dat daarom ook de grond der hope wegvalt. — In één woord, al wat wij tot ons behoud van den Vader in Christus kunnen verwachten, is met zoo hechte banden aan Christus zelven verbonden, zoo geheel één met Hem gemaakt, dat wij niets bezitten, indien wij Hem niet hebben; dat wij arm blijven, indien Hij niet onze rijkdom is geworden. Hij zelf is daartoe bereid. Hij vereenigt alles in zich wat noodig

is om ons tot de kennis, de liefde, de gemeenschap des Vaders te brengen. Waar Hij gepredikt wordt, komt Hij tot u, om er u deel aan te geven. Hij komt tot u, om u te vernieuwen, regtvaardig voor God te doen staan, roemende in de vrijheid van kinderen des huizes. Hoe Hem nu te ontvangen, om van Hem te ontvangen? Hoe anders, dan gelijk Maria Hem ontving? Martha verwijderde zich; maar wat ontving zij ook! Zeer dikwijls laat zich de gave scheiden van den gever. Hier niet. Weiger hier geheele toewijding van u zelven aan Christus; dan weigert gij Hem aan te nemen en kunt van Hem niet meer genade voor genade ontvangen. Terwijl al de liefdegaven Gods tot één groot geheel vereenigd zijn in het grootst en alles omvattend geschenk der goddelijke liefde, Jezus Christus, zoudt gij wel tot de gaven, maar niet tot Hem, in wien zij u geschonken zijn, willen naderen? Bedenken wij toch, dat wij de heerlijkste werkelijkheid in eene ijdele schaduw laten vervliegen, wanneer wij, in plaats van alleen met Christus zelven en met niets minder ons te vrede te stellen, ons vergenoegen met alleen zijne leer te roemen, of op zijn voorbeeld te zien. Leer en voorbeeld zijn

te zamen de afschaduwing. Christus zelf is het ligchaam. Treedt Hij dan vóór u met zijn hart verblijdend: zie, hier ben ik, om u rijk te maken, zeg dan: Heer, geef u geheel aan mij, en laat daar onmiddelijk volgen: ik geef mij aan u, om u geheel toe te behooren. Dit is het ééne noodige, om Hem wél en om van Hem veel te ontvangen.

Zonder geheele toewijding van ons zelven aan Christus kunnen wij niets door Hem worden. Hij is in de wereld gekomen, om zondaren te behouden door hen in het koningrijk der hemelen op te nemen. Aan den ingang daarvan staat duidelijk geschreven: "indien iemand niet geboren wordt uit water en geest, hij kan het koningrijk Gods niet ingaan." Gemoedsvernieuwing is het woord, dat ons wel ergernis kan geven, dat wij wel kunnen trachten uit te wisschen, maar dat wij niet kunnen verhinderen onbewimpeld uit te drukken, wat ons de deur opent tot Gods gemeenschap. Wilt gij vernieuwd worden zonder Christus? Zie, hoe onmogelijk het is. Verzoening met God, niet zonder Christus. Verlossing van de magt der zonde, niet zonder Hem. Zonder Hem geen vrijheid van zelfzucht en wereldliefde, omdat gij uit u zelven tot die vrijheid

niet zult komen en God u niet anders dan door Christus met liefde tot Hem en kracht tot zelfverloochening vervult. Der zonde sterven, der wereld gekruisigd worden, gij kunt het niet zonder Hem, die de heerschappij der zonde verbreekt en de wereld overwon. Alleen die in Christus is, in zijne gemeenschap leeft, is een nieuw schepsel, omdat men niet door den Heiligen Geest vernieuwd worden kan naar den inwendigen mensch, voor dat men zich aan den Zoon overgeeft. Was er gemoedsvernieuwing zonder Christus mogelijk, Hij hield op, de eenige weg tot behoud te zijn. Alzoo geen aanneming tot kinderen Gods, geen heiliging des levens, geen vertroosting der ziel, geen blijdschap in de verdrukking, niets van dat alles zonder Hem. Wilt gij schijnen als een licht in de wereld, wilt gij ijverig zijn in God verheerlijkende werken, bereidvaardig tot al wat den Vader behaagt, in één woord, wilt gij zijn en worden hetgeen geroepen heiligen, verlosten en vrij gekochten zijn en worden moeten, gij kunt het niet, dan door één te worden met Christus. Hij is de ware wijnstok. De ranken, die niet met den wijnstok zijn verbonden, trekken geen sappen, dragen geen vrucht,

dienen tot niets. Evenmin wij, zoo wij niet ranken zijn van den waren wijnstok. "Zonder mij kunt gij niets doen," is het woord van den Heer; zonder Hem geen vruchten des Heiligen Geestes. Zonder Hem wordt men niet behouden en niet verheerlijkt, niet verhoogd en niet gekroond. Wat is dan het ééne noodige om Hem goed te ontvangen, wanneer Hij als Koning nadert, om ons als onderdanen aan zijne voeten te zien? Wij noemden het reeds. Ons aan zijne voeten nederzetten, ons geheel aan Hem wijden, Maria's voorbeeld volgen, en niet met Martha heengaan; door niets ons van Hem laten aftrekken, door niets ons zijne gemeenschap laten ontnemen. Maria werd door Hem geheiligd. Zijn woord werkte in haar gemoed, toen zij door Hem onderwezen werd in de dingen, die zijn koningrijk aangaan. Martha werd niet gelijk Maria vertroost en verblijd. Onrust voor haar, terwijl Maria rustte. Moeite voor de eerste, terwijl de laatste reeds den voorsmaak genoot van het leven der liefde, des vredes, der onverstoorbare kalmte. Werd het toch door ons niet vergeten! Wilt gij vernieuwd, verblijd, vertroost, verkwikt worden, wilt gij dat alles worden door Jezus — en

door Hem zult gij het toch wel moeten willen! — dan is er niets zoo noodig, als dit, dat gij u aan Hem overgeeft, u aan Hem toevertrouwt en zonder terughouding van uw hart tot Hem zegt: "Heer, neem mij, zoo als ik ben, opdat ik worde, gelijk gij wilt, dat ik zijn zal." Dan ontvangt gij Hem, zooals Hij ontvangen wil worden, dan ontvangt gij Hem met een voor de werking van zijn Woord en van zijnen Geest geopend hart, en Hij kan dat hart dan zoo herscheppen, dat het brandende wordt van liefde tot den Vader.

Zonder geheele toewijding van ons zelven aan Christus kunnen wij niets voor Hem doen. Dat klinkt welligt vreemd. Toch moet gij er u niet over verwonderen. De Heer is in de wereld gekomen en komt ook tot ons, om ons tot zijn eigendom te maken en ons dan als zijne dienaren te gebruiken. Hoe kan Hij het laatste, voordat Hem het eerste gelukt is? Zijt gij onwillig om gehoor te geven aan het woord des Heeren: "Verlaat alles en volg mij," hoe zult gij bereid kunnen zijn, om iets voor Hem te doen, zoo als Hij het wil, uit liefde tot God, met volkomene verloochening van eigen wil, eigen lust, eigen eer, eigen lof, eigen voordeel? Zeker wilt

gij wel iets voor den Heer doen. Maar indien de Heer nu eens iets eischt, dat gij niet wilt, dat u te moeijelijk is, u in uwe eigene schatting verlaagt, u in smaadheid zou brengen bij de wereld, met een zwaar offer van uwe hand zou gepaard gaan, wat dan? Gij wilt iets voor den Heer doen, mits Hij u nooit iets vrage, dat u mishaagt, mits gij het eerst aan uwe eigene goedkeuring moogt onderwerpen? Eene voortreffelijke dienstvaardigheid! Gij ziet, dat de Heer wel moet beginnen met uw hart op te eischen, met de vraag: "stel mij allereerst uw hart ter dienste." Heeft Hij uw hart, dan is Hij zeker, dat gij gaan zult, waar Hij wil; dat gij doen zult, wat Hem behaagt; dat gij u alleen dáár op uwe plaats zult gevoelen, waar Hij is en waar Hij u zien wil. Iets voor den Heer te doen, veel voor den Heer te doen, schijnt geen zoo moeijelijke zaak. Het is ook niet moeijelijk, als wij geheel naar eigen goedvinden daarbij te werk mogen gaan en zelf naar ons welgevallen kunnen zeggen: "dit doe ik voor den Heer." Maar indien wij Hem daarbij ons hart geheel moeten wijden en derhalve ophouden, vrij van zijne dienst te zijn, is het dan ook altijd gemakkelijk? Wij kunnen veel voor Hem schij-

nen te doen, zonder dat het waarlijk zelfopoffering of zelfverloochening kost. Waar het die soms schijnt te kosten, leert eene oplettende beschouwing wel eens, dat de eigenliefde of de eerzucht er door gestreeld wordt. Daar heeft men dan ruimschoots vergoeding voor de offers, die gebragt zijn, en kon het wel zijn, dat men zich zelven gediend had in plaats van den Heer. Het grootste offer is dan nog niet gebragt, het hart, de geheele persoonlijkheid, waarop de Heer blijft aandringen, onverbiddelijk in zijnen eisch, onbevredigd, zoo lang die Hem wordt onthouden. Doe aan de armen wel, troost de bedroefden, vermaan de dwalenden, verbeter, zoo gij wilt en kunt, de slechten, predik het Evangelie naar uwe overtuiging aan de geheele wereld, doe het met opoffering van uw geld, van uwen tijd, van uwe rust, van uw gemak. Doet gij het voor den Heer? Neen, zoo lang gij zelf niet van den Heer zijt; neen, zoo lang gij in uwe eigene, niet in zijne dienst arbeidt; neen, zoolang uw hart niet zijn goed is. Noem al wat wij daar optelden goede werken, in zoo ver zij tot iets goeds kunnen leiden, maar noem het niet een bewijs van uwe geheele toewijding aan Christus.

Zonder deze rekent Hij het u ook niet toe, alsof het voor Hem gedaan ware. Meer nog. Ook al hebt gij u aan den Heer gegeven, en gij doet nog niet wat Hij u aanwijst, of werkt nog niet waar Hij u plaatst, maar onderneemt hetgeen u niet is aangewezen, maar arbeidt, waar Hij u niet gezet heeft; het is voor u zelven, niet voor Hem, dat gij het doet. Één ding is noodig, even als Maria eerst naar des Heeren stem hooren, eerst des Heeren woord aannemen, om den Heer alles vergeten, niet icts voor Hem willen zijn, dan nadat gij Hem hebt toegestaan, alles te zijn voor u. Laat ons toch dit niet vergeten: wij kunnen niets beters voor Jezus doen, dan naar Hem hooren, Hem naar de oogen zien, van Hem ons geheel afhankelijk maken. Doen wij dat niet, wij doen niets voor Hem. Martha begon met datgene, waarmede zij had moeten eindigen. Zij zat niet stil, maar zwoegde en ijverde. Waarom was dit het eene noodige niet? Omdat de gedachte, veel voor Jezus te doen, haar nu meer streelde, dan alles in Hem te vinden; omdat het haar nu meer streelde, dat zij zou kunnen zeggen: "ik heb den Heer goed onthaald," dan: "ik heb veel van den Heer ontvangen." Op zichzelf was

haar ijver goed. Bij Simon den Pharizeër zou de Heer dien gaarne gevonden hebben. Bij Martha was hij ontijdig. Allereerst wilde de Heer háár dienen, haar vormen. Zij moest eerst leeren, rust bij Hem en in Hem te vinden. Dán zou zij met Maria mogen heengaan; wat zij dan uit liefde tot Hem en in zijne dienst verrigtte, zou Hem behagen. Maar nu was zij niet bezig in zijne dienst, meer in hare eigene. Op dat woord: "gij bekommert en ontrust u over vele dingen," liet de Heer in den geest volgen: "maar gij vergeet dit eene, u aan mij te wijden, en het regt, dat ik op u heb, te laten gelden." Maria heeft het niet vergeten. Op de vraag: wat zal ik voor den Heer doen? was het haar gegeven te antwoorden: als aandachtige nederzitten, opdat Hij iemand hebbe, die zijn woord opvangt en weglegt; het goede deel kiezen, het genot van des Heeren gemeenschap! Dat zal in zijne oogen goed zijn!

Mogt de beschouwing van Maria velen genezen van de meening, dat er zoovéél noodig is, om den Heer eene goede ontvangst in het hart te bereiden. Dwalen wij niet! Geloof niet, dat er langdurige voorbereiding moet

voorafgaan, eer gij zoudt durven wagen, het eigendom des Heeren te worden. Het is geen waagstuk. De mogelijkheid bestaat niet, dat Hij u zou terugwijzen, onder voorwendsel, dat gij eerst anders zoudt moeten worden dan gij zijt. Niet, veranderd willen worden om tot Christus te kunnen komen, maar tot Christus komen om veranderd te worden! Gij, die misschien uw graf nadert zonder Hem, in wiens handen de sleutels van dood en graf zijn, maak u op zonder aarzelen en vertrouw Hem toch het werk uwer zaligheid toe. Hij heeft het op Golgotha volbragt. Bedenk, dat Hij nu zelf het doel van uwen togt moet zijn. Wat zult gij u vergenoegen met eenige waarheden te erkennen en te belijden en daarnaar uw leven te rigten, alleen voor zoover het met uwe neigingen overeenkomt? Dat zoudt gij kunnen, ook al bleeft gij van Hem vervreemd. Dit laatste is het, wat onmogelijk moet gemaakt worden. Van Christus moet gij zijn, opdat van u kan gezegd worden, dat gij het vleesch met de togten en begeerlijkheden hebt gekruisigd. Laat Maria's voorbeeld u lokken. Is het besluit, om de Maria-keuze te doen, u nog moeijelijk; zoo gij slechts erkent, dat het onvermijdelijk eenmaal daar-

toe komen moet, indien er van u gezegd zal kunnen worden, dat gij het goede deel gekozen hebt, wil dan de kracht daartoe in het aanhoudend gebed zoeken. Bid, dat gij moogt losgemaakt worden van eene wereld, die u niet loslaat, dan op het oogenblik, dat zij u den dood in de armen werpt, zonder u iets van het hare te kunnen medegeven dan den bitteren nasmaak harer vreugde. Bid, dat uw verstand moge verlicht worden, om te kunnen zien, hoe wijs het is, met Maria den Heer u te wijden. Overgave des harten aan Hem is verkrijging van het goede deel. Ware dit laatste te vinden aan het einde van een moeijelijken weg, gij schriktet te regt voor zulk eene reize. Maar het goede deel behoeft niet eerst na veel zwoegen en ijdel jagen het uwe te worden. Dat zwoegen en ijdel jagen kunt gij, indien gij volstrekt wilt, wel laten voorafgaan! Maar het is niet noodig. Het is onvruchtbare geesteskwelling. Niet vele dingen, één ding is noodig. Geef u zelven aan den Heer en gij hebt Hem. Ziedaar de oplossing van het raadsel, dat velen onoplosbaar toeschijnt. Geef u zelven aan den Heer, en zoo gij nog veel meer te doen hebt, dan Martha in haren kring, op dien dag, toen

de Heer haar gast was, gij zult veel minder gejaagd zijn dan zij. Met de werkzaamheid eener Martha vereenigt gij dan weldra de gemoedsrust eener Maria. Want de Geest Gods zal u verhinderen ledig te zijn, als de Heer u tot den arbeid roept, en rustig zult gij mogen voortgaan, omdat gij uwen schat in den hemel hebt, boven het bereik van het geweld dezer wereld.

Één ding is noodig. Zegt gij: ik wenschte, dat het bij mij werd gevonden? De Heer weet, of het u ernst is. Belijd Hem heden nog, dat gij niets liever wilt dan zijn eigendom worden. Hij zal het u niet tweemaal laten verklaren, zonder krachtig aan de deur uws harten te kloppen. Hebt gij u aan Hem gewijd, dan waakt Hij voor u gelijk voor Maria. Wil men u dan, al was het ook met goede bedoeling, van Hem aftrekken, Hij zal zijn woord bevestigen: "niemand zal ze uit mijne hand rukken." Maar laat u dan ook niet van Hem afleiden. Blijf op Hem zien, blijf naar Hem hooren, blijf in zijne gemeenschap. Hij zal u het goede deel niet ontnemen. Ontneem gij het zelf u niet, door u in aardsche zorgen te verliezen. Werk ijverig, maar werk in eenheid des geestes met Christus, of liever, Hij

werke in u. Dan zal Hij eindelijk met het oog op u zeggen: nu is er nog één ding noodig, namelijk, dat deze in mijne rust ingaat, om aan mij gelijk te zijn. Ook dit zal dan geschieden, en daarna hebt gij niets meer noodig, wanneer gij alles het uwe ziet worden, gij eeuwig bij den Heer en de Heer eeuwig vóór u. Hier hebt gij dan het goede deel gehad; stervende gaat gij zoo een beter te gemoet; met Christus te zijn, is dan als zeer verre het beste voor u weggelegd.

Wat dunkt u nu van u zelven?

V.

EEN DIE BIJ NIEMAND ANDERS DAN BIJ DEN HEER JEZUS ZIJN HEIL ZOEKT.

Joh. 6 : 66-69.

Daarom gingen vele zijner discipelen terug en wandelden niet meer met Hem.

Jezus dan zeide tot de twaalven: Wilt gijlieden ook niet weggaan?

Simon Petrus dan antwoordde Hem: Heere! tot wien zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens, en wij hebben geloofd en bekend, dat gij zijt de Christus, de Heilige Gods.

EEN DIE BIJ NIEMAND ANDERS DAN BIJ DEN HEER JEZUS ZIJN HEIL ZOEKT.

Het was een schoone en onvergetelijke dag voor de tien duizenden der kinderen Israëls, toen Jozua bij het einde zijns levens de stammen van Jakobs huis te Sichem verzamelde, de oudsten met de hoofden en regters en oversten des volks bij elkander riep, en na eene plegtige toespraak tot hen zeide: Kiest u heden, wien gij dienen zult. De keus was waarlijk niet moeijelijk, vooral onder de leiding van zulk eenen aanvoerder, als daar gesproken had. Israël is dan ook niet hinkende op twee gedachten. Het volk antwoordde en zeide: het zij verre van ons, dat wij den Heer zouden verlaten, om andere goden te dienen; wij zullen óók den Heer dienen, want Hij is onze God. Om zich tegenover Jozua te handhaven,

herhalen zij dat woord, en roepen uit: Wij zullen den Heer dienen, en als Jozua hen zelven tot getuigen genomen heeft voor hunne verklaring, is het ten derde male uit hun mond: Wij zullen den Heer onzen God dienen en zijne stem gehoorzamen. De geschiedenis antwoordt op de vraag, of daarna ook gevolgd is hetgeen Jozua wel vreesde, toen hij zeide: Gij zult den Heer niet kunnen dienen. Even als zoo menigmaal later, is men ook toen gemakkelijker van het voornemen tot de belofte, dan van de belofte tot de vervulling gekomen. Hoe vele malen de kinderen dier vaderen afgevallen zijn van de dienst des waren Gods, is bijna niet na te gaan, en zoo liet zich dan ook hoogst moeijelijk verwachten, dat wanneer Hij zou verschenen zijn, die als Israëls verlosser en vertroosting beloofd was, allen zich rondom Hem scharen zouden met het opregte voornemen, om Hem te volgen en bij Hem te blijven. Wij weten, wat Jezus heeft moeten ondervinden. Hij is gekomen tot het zijne, maar de zijnen hebben Hem niet aangenomen. Verwierpen ook niet allen Hem, de meesten, vooral de oudsten, de hoofden, regters en oversten des volks, handelden geenszins in den geest der woorden

van hen, die te Sichem tot Jozua gesproken hadden. In plaats van het eenige verstandige woord, dat zij hadden moeten zeggen, en waaraan zij zich hadden moeten houden: "aangaande mij en mijn huis, wij zullen den Heer dienen," gaven zij onzen Heer het regt tot de verklaring: "gij wilt tot mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben." Tegenover hen staan dan in de geschiedenis de opregten en godvreezenden, die het goede deel hebben gekozen, en op wie men hoofd voor hoofd kan wijzen met het woord: Zietdaar een, die bij niemand anders dan bij den Heer Jezus zijn heil zoekt!

Een' van hen zullen wij heden hooren spreken. Om hem in het licht te beschouwen, waarin hij verdient te staan, laten wij onze oogen ook rusten op hetgeen hem, op hetgeen het woord, waaraan wij vooral onze aandacht wijden, omringt. Wij spreken van Simon Petrus. Wij bedoelen zijn schoon en onvergetelijk woord: Heer, tot wien zullen wij henengaan? Wij lezen het vereenigd met hetgeen er voorgaat en volgt.

In de synagoge te Kapernaum waren woorden gehoord, zooals daar vroeger of later uit niemands mond konden komen. Daar had men wel mogen en kunnen zeggen, hetgeen op een

anderen tijd werd verklaard: nooit heeft een mensch gesproken gelijk deze mensch. "Ik ben het brood des levens; die mij eet zal leven door mij!" Wie had het ooit gehoord, wie het ooit van zichzelven kunnen getuigen? Maar Jezus had het in de synagoge te Kapernaum gezegd en het had er eenen verschillenden indruk gemaakt. Sommigen keerden zich tot de naastbij staanden en gelijkgezinden en zeiden: deze rede is hard; wie kan haar hooren? Zij ergerden zich aan eene voorstelling, volgens welke Jezus zelf geheel onmisbaar zou te achten zijn, indien men het eeuwige leven wilde hebben. De Heer, die dit weet, spreekt hen daarover aan en eindigt met de woorden: Er zijn sommigen van u, die niet gelooven; daarom heb ik u gezegd, dat niemand tot mij komen kan, tenzij het hem is gegeven van mijnen Vader. Nu gevoelden zij, die zich geërgerd hadden, zich nog pijnlijker aangegrepen, en hun besluit is genomen. Zij gaan heen. Het wordt hun in de Kapernaumsche synagoge, het wordt hun bij Jezus te benaauwd. Daarom [1]) gingen velen zijner discipelen terug en wandelden niet meer

1) Zoo moet er waarschijnlijk vertaald worden, en niet: Van toen af.

met Hem. Het kon de oogen onzes Heeren niet ontgaan. Hij wendt zich tot zijne twaalven. Ook gijlieden wilt toch niet weggaan? vraagt Hij nu. Simon Petrus treedt op voor allen met de verzekering, dat zij er niet aan denken, dat zij bij niemand anders, dan bij Jezus hun heil zoeken. Heer, tot wien zullen wij henengaan? is zijne vraag, alsof hij wilde zeggen: wij kunnen niet anders dan bij u blijven. Gij hebt de woorden des eeuwigen levens, zoo gaat hij voort, en wij hebben geloofd en erkend, dat gij de Christus, de Zoon des levenden Gods zijt, of zooals er eigenlijk staat: dat gij zijt de Heilige Gods, eene uitdrukking, die hetzelfde als de eerstgenoemde beteekent.

Heer, tot wien zullen wij heengaan? zoo spreekt dan hij, die bij niemand anders, dan bij den Heer Jezus zijn heil zoekt. Beschouwen wij dit woord eerst tegenover het teruggaan der geërgerden, daarna als antwoord op de vraag onzes Heeren, eindelijk in verband met de verklaring des sprekers.

Heer, tot wien zullen wij heengaan? Dit woord, geplaatst tegenover het teruggaan der

geërgerden, welk een verschil! Hier iemand, die verklaart, volstrekt niet te weten, tot wien hij zich zou wenden, om het hoogste goed deelachtig te worden, daar niet weinigen, die voor álles eerder ooren zullen hebben dan voor het woord des Heeren: volg mij! Wat hadden die geërgerde hoorders dan toch bij Jezus gezocht, van Jezus verwacht, in Jezus ontdekt? Wel moeten zij in den Heer iets zeer onverdragelijks opgemerkt hebben, dat zij zoo aan Hem geërgerd werden. Wel moeten zij zich zeer in Hem bedrogen hebben, dat zij zich zoo gekwetst gevoelden. Wel moeten zij door iets geheel anders tot Hem zijn gedreven, dan de man, uit wiens hart deze merkwaardige woorden kwamen: "Heer, tot wien zullen wij heengaan!" Zeide Jezus tot velen van de aanzienlijksten des volks, dat zij niet tot Hem wilden komen; dit was geenszins van toepassing op hen, die onze Heer nu uit ergernis verlieten. Deze worden discipelen van Hem genoemd. Zij hadden zich onder zijne volgelingen geschaard. Zij stonden bekend als onzen Heer toegedaan. Zij hadden vroeger niet geaarzeld, zich aan Hem aan te sluiten, zonder zich te bekommeren over den indruk, dien dit op zijne vijanden

zou maken. Bleven ook velen verre van Jezus verwijderd, schroomden zij niet, zich openlijk tegen Hem te verklaren, geheel anders was het, geheel anders scheen het althans met hen, die te Kapernaum zeiden, dat des Heeren rede hard voor hun gehoor was. En wat gebeurt er? Op een dag, dien zij meer dan menigen anderen hadden moeten zegenen, om de aangename woorden die uit zijnen mond voortkwamen, worden zij in eene gemoedsstemming gebragt, die hun onmogelijk maakt zich langer als discipelen van Jezus voor te doen. Wat hadden zij dan toch bij Jezus gezocht? Was het hun te doen geweest om het eeuwige leven, hoe kon de Heer ooit meer naar hun hart gesproken hebben dan in Kapernaums synagoge, waar Hij zich het levende brood had genoemd, dat nedergedaald was uit den hemel, terwijl Hij er bijvoegde, dat die van dit brood at eeuwig leven zou! Wat hadden zij dan van Jezus verwacht? Indien zij gedacht hadden, dat Jezus ook hun het eeuwige leven zou geven, zij behoefden niet teleurgesteld toe te zien; want duidelijk genoeg had Hij gezegd, dat die in Hem geloofde het eeuwige leven had! Wat hadden zij in Jezus ontdekt? Misschien wel, dat Hij toch eigen-

lijk niet instond voor de zekerheid, dat zij van den dood zouden verlost zijn, indien zij zich geheel aan Hem toevertrouwden? Maar zij hoorden Hem immers zeggen: Niet gelijk de vaderen gegeten hebben en zij zijn gestorven; die dit brood eet zal in eeuwigheid leven! Dat Petrus uitriep: "Heer, tot wien zullen wij heengaan!" is te begrijpen. Maar dat vele zoo genaamde discipelen zich ergeren, ja het is ook te begrijpen, indien zij eigenlijk niet waarlijk hongerden naar het levensbrood, indien zij behoorden tot degenen, die slechts werkten om de spijs die vergaat, geenszins om de blijvende spijze. Zij ergerden zich, omdat er door des Heeren woorden geen plaats overbleef voor hetgeen hunnen hoogmoed, hunne ijdelheid, hun vleeschelijk hart eenigzins kon streelen. Zij hadden gedacht, — het is de vraag, of zij wel veel gedacht hebben, toen zij des Heeren discipelen werden; of het hun wel duidelijk is geweest, dat zij tot niemand anders dan tot Jezus gaan moesten, indien zij het eeuwige leven deelachtig wilden worden; het is de vraag, of zij nog niet te hooge en te gunstige gedachten van zichzelven koesterden, dan dat zij zonder zich te ergeren dit woord konden hooren: tenzij gij het vleesch

van den Zoon des menschen eet en zijn bloed drinkt, hebt gij geen leven in u. Dat neemt ieder zoo niet aan! Dat stemt men zoo terstond niet toe! Dat is geenszins iets, waarvan men altijd bij de beoordeeling van zichzelven uitgaat. Heeft men zich nu tot Jezus begeven zonder helder in te zien, dat men buiten Gods gemeenschap leeft, dat men het eeuwige leven als de gave van Gods genade door het geloof in den Zoon van God moet verkrijgen, dan moet men wel op een zeker tijdstip, als men de volle waarheid hoort, terugdeinzen, of anders met dankzegging voor de ontdekking de genade aannemen. Maar dit laatste doet de hoogmoedige niet. In plaats van uit te roepen: tot wien zou ik heengaan, behalve tot den Heer Jezus? zegt hij in zijn hart: liever overal elders heen, dan tot Hem! Zoo werd het bij die discipelen in naam, toen de Heer hun bovendien liet gevoelen, dat men niet waarlijk tot Hem komt, als men niet door God wordt voortgedreven, niet door een gevoel, dat uit God is, niet door eene gemoedsbeweging, in welke God de hand heeft gehad. Het is eene ligte zaak, te besluiten tot het volgen van Jezus. Maar als dit besluit niet de vrucht is van een schreeuwen der ziel naar

het levende brood, als het niet is voortgekomen uit een hart, dat dorst naar den levenden God; dan is er niet op te rekenen. Men moet tot Jezus gaan, omdat men tot niemand anders gaan kan. Hetzelfde verschijnsel, dat te Kapernaum gezien is, kan nog dagelijks in onzen tijd gezien worden, zoo dikwijls de getuigenis der waarheid in aanraking komt met menschen, die eigenlijk aan zichzelven genoeg hebben, en die toch voor discipelen van Jezus willen gehouden worden. Met het geloof, dat zij zich inbeelden te hebben, is het als met den rijkdom van een arme, die in zijnen droom over vele schatten te beschikken heeft. Het ware geloof is er niet, het geloof, waartoe men komt, als het hart zegt: tot wien zoudt gij anders henengaan, dan tot Hem, die het levende brood is? — het geloof, dat de vrucht is van den honger naar het brood des levens, de vrucht tevens van zelfkennis, van eene zelfkennis, die beschermt tegen verbaasdheid en ergernis onder het hooren van de verzekering, dat men alleen door Jezus tot het eeuwige leven komt, dat men, zoolang men niet in Jezus gelooft, het eeuwige leven niet heeft, al heeft men zich ook nog zoo lang discipel van Jezus genoemd, en

al heeft men zich ook geenszins openlijk aan de zijde van des Heeren tegenstanders geplaatst. Maar zonder die zelfkennis, zonder de daarmede vereenigde armoede van geest, kan onder de prediking der waarheid de ergernis niet achterblijven, en moet men vroeg of laat tot den stap komen, tot welken de geërgerden te Kapernaum besluiten. Ziet, daar gaan zij terug en wandelen niet meer met onzen Heer. Daar verlaten zij Hem, die niet één van de lichten der wereld, maar die het licht der wereld is. Daar ontvlugten zij Hem, dien zij voor het heil hunner ziel even weinig kunnen missen, als de dagelijksche spijs tot hun tijdelijk levensonderhoud. Daar laten zij zich afstooten in plaats van aantrekken, en geven zich aan den weg des doods over in plaats van den weg des levens te kiezen. Daar doen zij hetgeen zij na hunnen dood eeuwig zullen beweenen, tenzij het voor hun sterven bij hen komt tot opening hunner oogen en inzigt in hunne ellende. Zij wandelden niet meer met Hem, die zich als onmisbaar voor hen had voorgesteld! Tot wien zullen zij nu heengaan? Het doet niets ter zaak. Gaat men niet tot Jezus, men kan gaan waarheen men wil. Verwijdert men zich van Jezus, men is

van den weg des heils. "Heer, tot wien zullen wij heengaan?" zoo moeten wij allen uitroepen, tot wien, indien wij niet tot u willen komen, indien wij niet bij u willen blijven? Zonder u moeten wij van honger vergaan. Niet met u vereenigd hebben wij niets dan dood en duisternis te verwachten!

Dit is het gevoelen van Simon Petrus geweest, die daarom ook gezegd heeft: Heer, tot wien zullen wij heengaan? Als antwoord op de vraag onzes Heeren beschouwd, verdient het de beste vorm genaamd te worden, waarin een getrouw discipel verklaart, bij Jezus te zullen blijven. Het was niet mogelijk, het stilzwijgen op de vraag des Heeren te bewaren. "Ook gijlieden wilt toch niet weggaan?" Stelt u voor, dat niemand had geantwoord, althans niet terstond; dat zij eens hadden moeten raadplegen met zichzelven, dat zij eigenlijk niet regt wisten wat zij wilden. Het is door den vorm van 's Heeren vraag duidelijk, dat Hij zoo iets niet onderstelde. De kracht van het oorspronkelijke geeft regt tot de bewering, dat Jezus een ontkennend antwoord verwachtte. Neen, Hij kende zijne twaalven. Hij wist wel, dat

Judas Hem zou verraden; maar Hij wist ook, dat geen van hen dacht aan heengaan. Dat moesten zij nu ook zelven zeggen. Indien zij heengaan wilden, indien zij misschien elders hun heil wilden gaan zoeken, indien zij welligt bij een ander beter dan bij Hem zouden kunnen slagen! Spreek er niet van, zegt Petrus met andere woorden. Waar zouden wij dan kunnen vinden hetgeen wij bij U vinden, wáár kunnen verkrijgen hetgeen gij ons kunt geven. Heer, tot wien zullen wij heengaan? Neen, wij willen niet weggaan. In één geval zou hij er aan gedacht hebben, Jezus niet langer te volgen. Zoo namelijk Jezus hem iemand kon aanwijzen, van wien nog meer te verwachten was. Maar dan had de Heer moeten herroepen hetgeen Hij van zichzelven had getuigd. Zoolang het bleef bij het oude, kende Simon Petrus niemand, aan wien hij zich met meer vertrouwen overgaf. Hetgeen hij vroeger had nagejaagd, kon hem geen heil brengen. Hij geloofde Mozes en de profeten, en had in Jezus den beloofden Verlosser gevonden. Hoe kon er dan eenige schemering van waarschijnlijkheid bestaan, dat hij Jezus verlaten zou? Daar zult gij midden op den oceaan eenen drenkeling in

het schip hebben opgenomen. Nergens, zoover de oogen reiken, is zeil of rots of land of eenig toevlugtsoord te zien, — en gij vraagt hem, of hij het schip ook wil verlaten. Maar, zal hij vragen, waarhenen dan? Gij zult in eenen donkeren, stormachtigen nacht na lang zwerven en dwalen eindelijk een gastvrij dak gevonden hebben. Gij verblijdt u, dat gij rusten kunt, — en daar wordt u gevraagd, of gij er ook misschien aan denkt, terstond heen te gaan om u weer bloot te stellen aan hetgeen gij tot uwe blijdschap zijt ontvloden! Wat zult gij antwoorden? Gij zegt zonder aarzeling, dat gij blijft. Maar wat beteekent schip en gastvrij dak voor drenkeling of zwerver, vergeleken met Jezus, den Behouder der verloren zondaars! Daar zult gij meer en meer hebben bemerkt, dat gij niet op den goeden weg waart. Niet op den goeden weg! Menigeen leeft voort, zonder zich ooit gevraagd te hebben, of hij wel op den goeden weg is. Op den goeden weg? Menigeen twijfelt er niet aan, dat hij er op is, en nogthans is hij er niet op. Niet op den goeden weg? Menigeen ziet met bevreemding op, als men hem verzekert, dat hij er nog nooit op geweest is. Welk eene onbeschrijfelijke

gewaarwording moet het voor iemand zijn, tot het inzigt te komen, dat hij voor den goeden weg heeft gehouden hetgeen dien naam niet verdient, dat hij eigenlijk nooit onderzocht heeft, of zijn weg wel de goede weg is! Ik ben niet op den goeden weg! Zeg dat toch tot uzelven, als gij u nog niet bekeerd hebt. Daar zult gij er voor het eerst over gedacht hebben. Eerst begreept gij niet regt, wat eigenlijk de goede weg is; daarna ontveinsdet gij u, dat gij er niet op waart, of gij liet de zaak rusten; maar langzamerhand werd het toch lediger voor uw gevoel en duisterder voor uw oog. Het ging met uwe deugd in uwe schatting als met de sneeuw in de zon; met hetgeen uw hart vroeger voldeed als met het speelgoed uwer jeugd! Gij leerdet uzelven beter kennen en zaagt de nevelen verdwijnen, die er tusschen uwe oogen en den weg des levens waren; gij bemerktet, dat Jezus meer voor u wilde zijn en ook meer voor u worden moest, dan voorbeeld of leeraar. Al sneller volgden uwe ontdekkingen elkander. Gij een verlorene, Jezus verschenen en u gepredikt tot uw behoud. Daar ging het met spoed voorwaarts, en voordat gij wist, dat gij er toe gekomen waart, waart

gij tot het geloof gekomen, hadt gij gebeden, zooals gij nog nooit gebeden hadt, u voor Jezus nedergeworpen, zooals gij het vroeger zeker niet zoudt gedaan hebben, en er was in u veel van het gevoel, dat Simon Petrus vervulde, toen hij zeide: Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mensch. Uw hart nam het woord over van denzelfden discipel in de ure van zeer groote vrees: "Heere, behoud mij!" Gij zijt gekomen tot het geloof in den Zoon Gods. Waarom juist tot het geloof in Hem? Maar was u dan een andere naam genoemd door welken gij zalig kondt worden? Had men u dan op iemand anders kunnen wijzen, die u als middelaar Gods en der menschen kon brengen tot den troon der genade? Gij die in den Heer Jezus gelooft, gij verstaat het woord des discipels: Heer, tot wien zullen wij henengaan? Het is uit uw hart genomen! De Heer moest tot u eens zeggen: ook gij wilt toch niet doen hetgeen zoovelen rondom u gedaan hebben, die eerst mij schenen te naderen, maar door hunnen hoogmoed zich ergerden aan de waarheid en zich daarop van mij hebben verwijderd? Gij zoudt uw antwoord spoedig laten volgen. De gedachte: ik heengaan en niet meer met

Jezus wandelen, niet meer zijn discipel, zijn volgeling, zijn eigendom, zijn verloste, zijn medeerfgenaam zijn, en dat wel, omdat gij Hem vrijwillig verliet, zij is u even bevreemdend als onverdragelijk. Geef er een oogenblik plaats aan. Beproef u met haar te verzoenen. Gij zult dan de wereld ingaan, geheel op uzelven steunende, u in uzelven sterkende, u aan uzelven vasthoudende. Gij zult beproeven, of er niet veel overdrevens, niet iets eenzijdigs is in het woord des Heeren: zonder mij kunt gij niets doen. Gij zult weder als eertijds bij uw eigen licht voortgaan! Maar waar vindt gij dan iemand, die u op de dwaalwegen des levens beschermt, wáár iemand, die u bij de nadering des doods met het woord des eeuwigen levens vertroost; wáár iemand, die u van al uwe zonden verlost? Wie heeft zich dan toch voor u vernederd tot in den dood des kruises, wie zijne ziel tot een rantsoen voor u gegeven, wie zijn bloed voor u vergoten, uwe zonden in zijn ligchaam op het hout gedragen? Wie is het, die voor u is gestorven, opdat gij de vergeving uwer zonden zoudt hebben, en wie leeft nog heden in den hemel, om uwe voorspraak te zijn bij den Vader? Door wiens

striemen is u genezing geworden, door wiens genade hebt gij vrede gevonden, door wiens leven zijt gij verlost van de vreeze des doods? Of gij Jezus verlaten wilt, en dus niet langer tot de kinderen Gods behooren, weder gelijk weleer zonder hoop rondzwerven? Is Hij dan niet de weg? Waar vindt gij een beteren, waar een anderen, die goed is? Heeft Hij zich niet te regt het licht der wereld genoemd? Hoe zoudt gij, die er Hem voor houdt, Hem dan verlaten, en u alzoo in de duisternis storten willen? Ja gij zult, nadat gij den Heer Jezus aangenomen en u aan Hem overgegeven hebt, alleen dan kunnen besluiten, van Hem weg te gaan, indien Hij zelf u iemand kan aanwijzen, die Hem als Middelaar, als Verlosser, als Herder der zijnen overtreft. Gij zult zeggen, dat gij bereid zijt, Jezus te verlaten, als Hij zelf u iemand aanwijst, die met meer regt dan Hij kan zeggen: niemand komt tot den Vader dan door mij; indien de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zoo zult gij waarlijk vrij zijn; ik ben de goede herder. Gij zult zeggen: ik verlaat Jezus niet, tenzij Hij mij iemand doet kennen, die meer voor mij kan zijn, dan Hij voor de zijnen is. Welgelukzalig de mensch, die zulk een discipel van Jezus

is. Welgelukzalig de discipel van Jezus, die uit den grond des harten zoo spreken kan. Hij is geen bare der zee gelijk, die van den wind gedreven op en neder wordt geworpen, maar als eene rots, die wind en golven wederstaat. Hier moge iemand twijfelen, ginds iemand aarzelen, hier iemand wankelen, ginds iemand afdwalen, hij zegt: ik houd mij aan Jezus, tot wien ik ben gegaan, omdat ik bij niemand anders het heil mijner ziel kan vinden. Al herhaalt Jezus duizendmaal de vraag: gij gaat toch niet heen? even zooveel malen antwoordt zijn discipel: Heere, tot wien zal ik heengaan?

Maar beteekent het woord van Petrus wel veel in zijnen mond? Zou hij wel hebben geweten, waarom hij zoo spreken kon? Hij moge zich zelf verantwoorden. Beschouwen wij dat juist gekozene: "Heer, tot wien zullen wij heengaan?" in verband met de woorden des sprekers. Hij heeft zich toch niet vergenoegd met een schoon klinkenden uitroep. Hij geeft rekenschap van den grond, waarop zijne overtuiging rust, dat men tot niemand beter, dan tot Jezus kan gaan. "Gij hebt de woorden des eeuwigen levens", zegt hij. Dit

toe te stemmen en er zich door getrokken te gevoelen, is reeds iets. Zij, die zich hadden geërgerd, waren daardoor toch niet bewogen geworden om te blijven. Het is echter niet genoeg. Welken waarborg konden zij den Heer geven, dat zij niet van Hem zouden wijken, al zeiden zij ook nu, dat Hij de woorden des eeuwigen levens had? „Wij hebben geloofd en erkend, dat gij de Heilige Gods zijt." Begeerde de Heer nog iets anders? Hij kon voldaan zijn. Blijven zijne discipelen niet bij Hem ook met zulk eene belijdenis en met zulk eene verklaring, dan is er geen belijdenis en geen verklaring te vinden, die eenige getrouwheid waarborgt. "Gij hebt de woorden des eeuwigen levens!" Hadden zij, die zich aan zijne woorden ergerden, dat slechts toegestemd. Woorden des eeuwigen levens, woorden die het eeuwige leven, den weg des eeuwigen levens, doen kennen en het eeuwige leven brengen in dengeen, door wien zij worden aangenomen en bewaard, die woorden hebt gij, o Heer, zegt Petrus. Hij was nog geheel onder den indruk van hetgeen hij in de synagoge te Kapernaum gehoord had. Waar was over het eeuwige leven ooit zoo gesproken, als Jezus er daar over gesproken had?

En dan zou Petrus teruggaan? Neen, wij kunnen niet, zegt Petrus, wij hebben geloofd en erkend, dat gij de Heilige Gods, dat is de Christus, de Zoon des levenden Gods zijt. Wanneer men dát gelooft en erkent, wanneer men dat vertrouwt en inziet, dan is alles beslist. Dan behoeft er verder niet beraadslaagd te worden. Wie gaat op aarde boven den Heilige Gods, boven den Christus, Gods Zoon? Vertrouwt men Jezus zoo, dat men Hem op zijn woord daarvoor houdt, en neemt men Hem dan als zoodanig aan; wordt het voorts al duidelijker en duidelijker, dat er niet aan valt te twijfelen, en ziet men het als voor zijne oogen; wat wil men dan meer? Die waarlijk gelooft en erkent, dat Jezus de van God gezonden Verlosser is, dat Hij waarlijk de woorden des eeuwigen levens heeft, deze zal er toch niet in ernst, deze zal er geen oogenblik aan kunnen denken, de zijde van Jezus te verlaten; evenmin als iemand, die van de bekwaamheid zijns geneesheers overtuigd is, er aan zal denken, zich niet meer aan hem toe te vertrouwen. Zoo mogt Simon Petrus het er dan ook voor houden, dat hij den Heer, indien het noodig was, gerust had gesteld. Tot wien zouden zij heengaan, vol-

gens wier overtuiging Jezus de woorden des eeuwigen levens had, zoodat Hij aan de behoeften van hun hart kon voldoen; zij, die tevens vertrouwden en inzagen, dat God Hem als hun Redder had gezonden? Denkt gij er niet anders over? Heeft Jezus ook volgens uwe overtuiging de woorden des eeuwigen levens? Zijt gij bereid, om nog meer te zeggen dan Petrus heeft gezegd, bereid om te verklaren, dat Hij naar uwe overtuiging het Leven is en het leven geeft, iets dat bij Simon Bar Jona ook vaststond? Belijdt gij ook te gelooven en te erkennen, of (zoo gij het wilt omkeeren) te erkennen en te gelooven, dat Jezus de van God gezonden Heilaanbrenger is, in wien gij alles vinden kunt wat gij behoeft, om met God verzoend en voor den hemel toebereid te worden? Dan moet gij willen uitroepen: tot wien zal ik heengaan, o Heer, daar het eeuwige leven in u is te vinden, door u is te verkrijgen, zonder u niet gevonden, verre van u niet verkregen kan worden; tot wien zal ik heengaan, daar ik geloof en erken, dat gij de eenige Redder zijt! Zóó zult gij spreken, als gij hebt bemerkt, dat zonder Christus de hoop des levens u ontbreekt, dat gij zonder Christus in

den dood waart; als gij daarom ook zijn woord hebt aangenomen en bewaard, Hemzelven aangenomen hebt met volkomen vertrouwen, en levende in zijne gemeenschap meer en meer ondervindt, dat Hij is hetgeen Hij verklaard heeft te zijn. Zoo zult gij spreken, als gij inziet, dat zijne beloften in overeenstemming zijn met uwe behoeften. Gij hebt rust noodig, en Jezus zegt: ik zal u rust geven. Gij wenscht verzadigd te worden, opdat uw hart vrede moge hebben, en Jezus zegt: die tot mij komt zal geenszins hongeren en die in mij gelooft zal nimmermeer dorsten. Gij smacht naar eeuwige vreugde, en Jezus zegt: hebt goeden moed, ik heb de wereld overwonnen; die overwint, ik zal hem geven met mij te zitten in mijnen troon, gelijk ik overwonnen heb en met mijnen Vader gezeten ben in zijnen troon. Hij die zulke beloften en nog vele andere even heerlijke beloften aan de zijnen geeft, zou door u verlaten worden? Maar dan moet gij eerst vergeten, wat Hij heden voor u is en wie Hij altijd voor u zijn wil. Neen, mogt er ooit grond geweest zijn voor de vrees, dat gij zoudt teruggaan en ophouden met Jezus te wandelen, gij werpt die gedachte verre van u op het oogenblik, dat gij zegt: ik ge-

loof en erken dat Jezus de Heilige Gods, mijn Verlosser, Behouder en Heer is.

Maar bedriegen wij ons, of hooren wij iemand eene bedenking inbrengen. Men vraagt: Wat dunkt u van Judas den verrader, vergeet gij ook de verloochening des Heeren door Petrus? Daarop antwoorden wij, dat niet Judas Iskarioth, maar Simon Petrus de spreker is. Al sprak Petrus van de twaalven, toen hij zeide: wij hebben geloofd en erkend, — hij sprak niet op verzoek des verraders. Wij weten niet, of Judas zich wel even bereid als Johannes of Philippus zou hebben betoond, om Petrus' woorden over te nemen. De discipel, die voor allen sprak, dacht niet anders dan dat allen hetzelfde voor den Heer Jezus gevoelden als hetgeen in zijn eigen hart was. Wat voorts de verloochening des Heeren door Petrus betreft, men herinnere zich, hoe spoedig hij berouw had over zijnen val! Men denke aan zijne tranen! Wij nemen voorts uit het gezegde aanleiding tot de vermaning, om niet te hooge waarde te hechten aan het woord: Heer, tot wien zullen wij henengaan? Ook al is het geheel in Simon Petrus' geest gesproken, al heeft men het vaste voornemen om niet te wijken van des Heeren zijde, maar

zijn discipel te blijven, wie Hem ook moge verlaten; men is daardoor alleen nog niet tegen alle verzoeking bestand. De Heer moet het hart geheel hebben, zoo geheel, dat noch menschenvrees, noch gierigheid er eene plaats in vinden kan. Hij moet het hart aan zich verbonden hebben, zoodat er geen teruggaan mogelijk is. Daartoe moet de discipel des Heeren, die één met den Heer is geworden, van zijne zijde alles ontvlieden, waardoor de band der vereeniging losser, zwakker, zou kunnen worden. Daartoe moet hij zich, zonder vermoeid te worden, dagelijks onderzoeken, of hij nog wel leeft in des Heeren Jezus gemeenschap, of hij wel staat in het geloof en opwast in de kennis des Heeren, of hij ook de vraag uitlokt: gij wilt toch niet weggaan? Wilt gij met Petrus dat woord verre van u blijven werpen, gij moet waken, dat Christus door het geloof in uw hart blijve wonen, gij moet bidden, dat de Geest des Heeren zich zoo krachtig mogelijk in u late gelden. Als de Geest des Heeren het hart vervult, wordt aan geen teruggaan gedacht! Dan heeft men het antwoord gereed, als door den Heer gevraagd wordt: Teruggaan of Blijven?

Teruggaan of blijven? Wat antwoordt gij?

Wat het eerste betreft, het geldt eigenlijk alleen hen, die tot Jezus zijn gekomen. Als men niet tot Hem gekomen is, hoe zal men zich van Hem kunnen verwijderen? Teruggaan, wilt gij het, die reeds tot de volgelingen van Jezus behoort? Er is wel iets voor te zeggen. Gij behoeft dan niet langer op den naauwen weg te wandelen, niet langer uzelven te verloochenen, niet langer alleen Jezus te behagen; gij kunt dan doen hetgeen gij wilt. Maar tot wien zult gij gaan? Dat blijft altijd eene vraag, op welke nog geen voldoend antwoord gevonden is. Zoeken wij er dan ook niet naar, alsof wij het raadsel zouden kunnen oplossen. Het blijft voor ons bij het oude: onder den hemel is geen andere naam gegeven door welken wij kunnen zalig worden dan die van Jezus Christus. Wij gaan niet terug, wij blijven bij Hem.

Maar wat dit laatste aangaat, er is wel een bezwaar tegen. Het zal strijd kosten. Men moet om Jezus alles verlaten. Die bij Jezus blijven wil herinnere zich het woord des Heeren: "die de hand aan den ploeg slaat en ziet naar hetgeen achter is, is onbekwaam tot het koningrijk Gods." Komt bespotting,

verdrukking, smaad om Jezus wil, men moet het zich laten welgevallen. Het zij zoo. Met Jezus te zijn is toch verre het beste. Hij is de Zoon van God en die één met Hem is behoort tot de kinderen Gods. De kinderen Gods zijn Gods erfgenamen. Die met Jezus vereenigd is door het geloof in Hem, zal Hem in zijne heerlijkheid volgen. Geen woord meer van teruggaan! roept gij uit. Blijven, blijven, dat is het eenige, waarvoor ik ooren heb.

Zoo is het. De keus is niet moeijelijk. Eens zeide Jeremia tot het volk van Juda: Ik stel voor uw aangezigt den weg des levens en den weg des doods. Hetzelfde woord komt tot ons, als ons voorgesteld wordt wat wij hebben te verwachten, zoo wij bij Jezus blijven, wat wij hebben te vreezen, zoo wij van Jezus weggaan. De keus is niet moeijelijk. Het moge strijd kosten, in de goede keus te volharden; de Heer zal ons, die Hem willen toebehooren, in dien strijd doen zegevieren. Vergeten wij niet, dat wij bloot staan voor menschenvrees bij het belijden zijns naams, voor traagheid in het doen van hetgeen Hij gebiedt, voor ontrouw aan hetgeen wij hebben beloofd. Tegen dat gevaar is Jezus den zijnen zelf eene beschutting en biedt Hij in de wa-

penrusting Gods den zijnen eene voldoende bescherming. Die wapenrusting, gij kent haar. De waarheid is de gordel, de geregtigheid is het borstwapen, de bereidvaardigheid van het Evangelie des vredes is het schoeisel; het geloof is het schild, Gods Woord is het zwaard, de hoop der zaligheid is de helm. Daarbij gebed en smeeking gevoegd tot Hem, die volkomen verlost, krachtig ondersteunt, getrouw bewaakt, die leert wandelen als heiligen en doet overwinnen als onweerstaanbaren. Het einde zal dan zijn: zegepraal en krooning!

Heere Jezus, vraag ons vrij, of wij ook niet willen heengaan. Wij zouden niet weten, tot wien wij ons dan moesten wenden. Wij houden ons aan u. Behoud en behoed gij ons door uwe kracht! Amen.

Mar 17 '43

GTU Library
3 2400 00622 8666

GTU Library
2400 Ridge Road
Berkeley, CA 94709
For renewals call (510) 649-2500